

TURİZM ACİL EYLEM PLANI RAPORU

Yerel Yönetimler (Tokat Belediyesi & İl Özel İdaresi) için hazırlanan söz konusu rapor Tokat'ta turizmin geliştirilmesi için öncelikle ele alınması gereken konuların neler olduğuna yönelik önerileri kapsamaktadır.

23.04.2014

TUDER / KADİR ÖZBİLGİN

ÖNSÖZ

Turizmde sürdürülebilir kalkınma; Tokat Yöresi 'nin sahip olduğu zenginliklerin sürdürülebilirliği ile bu yörede yaşayanların gereksinimleri arasında bir denge kurularak, ekonomik, toplumsal ve çevresel boyutlarıyla, bugünden geleceğe uyumlu bir planlama yapılmasını amaçlayan bütünsel yaklaşımı ifade etmektedir.

Tokat'ın turizm alanında kalkınma dinamiğini yakalaması, bölgeler arası kalkınmışlık farklılıklarını ortadan kaldırması, sosyo-ekonomik dengesizlikleri gidermesi açısından, turizm geliştirme çabalarına önem vererek ve turizm faaliyetlerini çeşitlendirerek bu gelişim etkisinden gecikmeksizin yararlanması gerekmektedir.

Tokat'ta uzun yıllardan beri gelişmişliğe ulaşmada, büyümede ve gelişmeye en müsait sektör olarak "tarım" sektörü kabul edilmiş, bu durum iktisadi kalkınma ile tarımsal üretimin eş anlamda kullanılmasına ya da algılanmasına sebep olmuştur.

Ancak tarım sektörünün getireceği dinamiği kabul ederek, diğer yöresel turizm potansiyellerin de göz önüne alınması ve turizm sektörünün de ön plana çıkarılması ekonomik kalkınmada ve gelişmede gerekli dinamizmin yakalanması açısından önemlidir.

Yatırım, tüketim, istihdam, dışsattım ve kamu gelirleri gibi ekonomik boyutları olan turizmin, istihdam ve gelir yaratma etkisi, katma değerinin çok yüksek olması, alt ve üst yapı doğru yönetildiğinde çevreye olumlu etkileri nedeniyle önemli bir sektör konumuna gelmektedir

İşte Tokat, sahip olduğu tarihi, kültürel, jeolojik mirası, doğal güzellikleri ve değerleri gibi zengin potansiyeli göz önüne alındığında, bu potansiyellerini sunarak gelir sağlayabilir, ekonomik üretim ve çalışma alanlarını, çeşitlerini genişletebilir, zenginleştirebilir, TR83 bölgesindeki gelişmişlik farklarının azaltılmasını sağlayabilir.

Endüstriyel faaliyetler yönünden (tarımsal endüstri dâhil) yeterli kaynak ve gelişme olanağı sergileyememiş olan Tokat ili, sahip olduğu zengin turizm potansiyelini planlı ve etkin bir turizm uygulaması sonucunda, turistik yönden kalkınma ve yerel ekonomisinin güçlenmesi yönünde kullanması mümkündür.

Artık tüm dünyada küresel ekonominin en büyük endüstri kollarından biri olarak kabul edilen turizm, tarımdan sonra Tokat'taki ekonomik büyümeyi tetikleyecek en büyük itici güçlerin başında gelmektedir.

Tüm toplumlarda olduğu gibi Tokat'taki yerel toplumun da sosyal ve kültürel gelişiminde önemli bir rol oynayabilecek turizm sektörü, doğru yönetildiğinde Tokat'taki yaşam kalitesinin yükseltilmesinde de etkili olacaktır.

GİRİŞ

Son yıllarda artan bir hızla gelişen turizm olgusu, şehrimizin sahip olduğu tarihi, kültürel, jeolojik mirası ve doğal güzellikleri, koruma-kullanma dengesi içerisinde ziyaretçilerin deneyimlerine sunma ve ekonomik değer üretme yönünde önemli fırsatlar sunuyor.

Özellikle Tokat gibi küçük ölçekli tarihi kentler için yeni yatırım ve iş olanakları, ekonomik kalkınma ve rekabet gücünü artırma seçenekleri sağlıyor.

Bu doğrultuda TUDER olarak sürdürülebilir kalkınma alanında, önümüzdeki dönemin temel belirleyicisinin (tarım dışında) turizm sektörü olduğuna dair bir inancı taşımakla birlikte, gelecekte en iyi sonuçları doğuracak kararları alabilmek için tüm paydaşları ortak bir anlayış ve amaç etrafında toplayarak, Tokat'ın önündeki fırsatları değerlendirmemiz gerektiğine dikkat çekmek istiyoruz.

Turizm, uzun soluklu ve bütüncül çabaları gerektiren ve yavaş gelişen bir süreçtir. Dünyada ve ülkemizde yaşanan tüm gelişmeler, turizm geliştirme programlarının, **“değerlendirme, planlama, hazırlanma ve pazarlama”** dan oluşan dört aşamalı bir uygulama sonucunda başarıya ulaştığını gösteriyor.

Tokat'taki turizm geliştirme çalışmaları ile ilgili tarihsel süreç incelendiğinde ise, 2011 yılına kadar, turizm geliştirme programlarının ilk aşaması olan **“değerlendirme”** çalışmalarının dışında bir çalışmaya tanık olamıyoruz.

Şöyle ki, bu kapsamda, ilk kez 1993 yılında (bundan 21 yıl önce) T.C. Turizm Bakanlığı Yatırımlar Genel Müdürlüğü'nce bir değerlendirme çalışması olan **“Tokat İli Turizm Envanteri ve Turizm Geliştirme Planı”** hazırlanmış ancak bu tarihten sonraki 14 yıl boyunca diğer aşamalara geçilememiştir.

Bundan 14 yıl sonra, 2007 yılı ocak ayında, Tokat İl Genel Meclisi Kültür ve Turizm Komisyonu tarafından **“Tokat Turizm Stratejisi Bilgilendirme Toplantısı”** düzenlenmek suretiyle, turizm geliştirme programlarının ilk aşaması olan, **“değerlendirme”** çalışması tekrar edilmiş ancak bu çalışmadan da sonuç alınamamıştır. 2011 yılına kadar da birinci aşamadan diğer aşamalara bir türlü geçilememiştir.

Oysa günümüzde kentler yatırım çekmek, ekonomilerini güçlendirmek, öne geçmek için birer çekim merkezine dönüşmek, farklı olmak zorundalar. Bu çerçevede turizmin her türü; tarih turizmi, kültür turizmi, jeo-turizm, eko-turizm, yayla turizmi ve diğer alternatif turizm türleri, kentlerin birer can damarıdır.

Bu uğurda her kent kendi özgün kimliğini, farkını, özelliklerini öne çıkarmaya, rekabette öne geçmeye çalışmaktadır.

Tokat'ın bu rekabette geri kalmaması için, turizm geliştirme çalışmalarının, salt turizm etiketli resmi yetkililerce yapılması beklenmemeli, yerel toplumun öncelik alması gerekmektedir.

Bunun için, “değerlendirme, planlama, hazırlanma ve pazarlama”dan oluşan dört aşamalı bir turizm geliştirme programlarının bütüncül bir yaklaşımla ele alınması gerekmektedir.

Bu saptamayı 2011 yılında yapan TUDER (*Tokat Turizm Tanıtma Derneği*), TSO ile işbirliği yaparak, üç ay süren, üç etaptan oluşan ve Tokat Yöresindeki paydaşları da kapsayan bir Turizm Çalıştayı yapmış ve turizm geliştirme **programının birinci aşaması** olan “**değerlendirme**” çalışmasını başarıyla ve bütüncül bir yaklaşımla tamamlayarak sonuçlandırmıştır.

Bu çalışmanın sonucunda ortaya çıkan Turizm Çalıştayı Sonuç Raporu kamu-siyasi otoritenin de onayına sunulmuş ve kabul görmüştür.

Söz konusu Çalıştay Sonuç Raporu çok sayıda sorun ve çözüm önerisini içermekle birlikte üç husus öne çıkmıştır.

- 1- Turizm Geliştirme Çalışmalarında Bütüncül Yaklaşım
- 2- Turizm Eylem Planı Hazırlanması
- 3- Hazırlanan Turizm Eylem Planının Oluşturulacak İl Turizm Konseyi marifetiyle uygulamaya alınması.

BU bağlamda TUDER olarak, ilk önce, bütüncül yaklaşımla ilgili olarak derneğimizce hazırlanan, “Tokat Turizminin Geliştirilmesinde Stratejik Ortaklık” raporu çalıştaya katılan belediyelere sunulmuştur.

TUDER bu kez turizm geliştirme **programının ikinci aşaması** olan “**planlama**” çalışmasını tamamlamak üzere çalışmalara başlamış ve TSO (*Tokat Sanayi ve Ticaret Odası*) ile İl Milli Eğitim Müdürlüğü işbirliğinde OKA mali kaynaklarından, Tokat'ın ilk eylem planı olma özelliğini de taşıyan, “Tokat İli Sürdürülebilir Turizm Stratejisi Eylem Planı” ortaya çıkarmıştır.

Söz konusu Tokat İli Sürdürülebilir Turizm Stratejisi Eylem Planı, yöremizdeki turizm gelişmelerine bağlı olarak, kendisi de çevredeki değişimlere göre zamanla değişebilecek amaçların ve onlara ulaştıracak yolların belirlenmesi ve bir planlar hiyerarşisi geliştirilmesi sürecidir

Tokat'ın tüm ilçe ve yerleşim birimleriyle turizmde gelişmesi ve markalaşması için, sorunların, çözümlerin, çözümde kim/kimlerin yer alacağını, finansman dâhil

özüme kim/kimlerin nasıl katkı sağlayacağıının ve çözüm sürelerinin belirlendiği, bir yol haritasıdır.

Hazırlanan eylem planı, Őimdiki durumdan ve geçmiŐten esinlenerek geleceği düzenlemeye çalıŐan bir yönetim iŐlevi olarak da ifade edilebilir. Hazırlanan Sürdürülebilir Turizm Stratejisi Eylem Planı turizm sektöründe ulaŐılmak istenilen hedefleri, bu hedeflere varabilmek için yararlanılabilecek araçları, olanakları, yapılacak işleri, iŐ zamanlamasını ve iŐlerin sorumlularını gösteren disiplinli bir düzenlemedir.

TUDER, turizm geliştirme programının üçüncü aşaması olan “hazırlanma” çalışmalarını ise eylem planı çalıŐmalarıyla eŐ zamanlı olarak tamamlamıŐ ve Tokat İli Sürdürülebilir Turizm Stratejisi Eylem Planı’nı uygulamaya alacak olan İl Turizm Konseyi’nin oluşturulmasına yönelik alıŐmaları Valilik Makamına (*Vali Őerif Yılmaz’a ve daha sonra da Vali Mustafa TaŐkesen’e*) teslim etmiŐtir.

Ancak turizm geliştirme programının üçüncü aşaması olan “hazırlanma” aşamasını işleme alacak olan İl Turizm Konseyi bugüne kadar oluşturulamamıŐ ve turizm geliştirme programı kesintiye uğramıŐtır.

Kısaca özetlememiz gerekirse Turizm Gelişim AŞamalarının;

- 1- Potansiyelin incelenmesi, analiz edilmesi ve değerlendirilmesi
- 2- Planlanması,
Hususları tamamlanmış
- 3- Organize edilmesi (hazırlanılması)
- 4- Pazarlanması,
Hususları ise tamamlanamamıŐtır

Sürdürülebilir turizm yönetimi için kapsayıcı yaklaŐımların tasarlanması ve geliştirilmesi perspektifiyle tamamlanamayan hususlardaki çalışmalara bir an önce başlanılması ve eylem planına dönük uygulamaların, ortak aklı ret eden benci yaklaŐımlara feda edilmeden, kısa, orta ve uzun vadede hayata geçirilmesi gerekmektedir.

OLMAZSA OLMAZLAR

“DEĞERLENDİRME, PLANLAMA, HAZIRLANMA VE PAZARLAMA” gibi dört aşamadan oluşan ve “değerlendirme ve planlama” aşamaları tamamlanan turizm geliştirme programlarının, “hazırlanma ve pazarlama” aşamalarının tamamlanarak diğer turizm geliştirme çabalarına eylem planı çerçevesinde ve önceliklerimiz belirlenerek yön verilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda, aşağıda belirtilen ve “olmazsa olmaz” diyeceğimiz iki temel hususun tamamlanması fevkalade önem arz etmektedir.

① **HAZIRLANMA:** Adı ne konulursa konulsun, (*İl Turizm Konseyi veya Yerel Turizm Platformu*) Tokat İli Sürdürülebilir Turizm Stratejisi Eylem Planı'nı uygulamaya yönelik bir **yapılanma** mutlaka ve acilen oluşturulmalı, böylelikle turizm geliştirme çalışmaları organize edilmelidir (*hazırlanmalıdır*).

② **PAZARLAMA:** Tokat Yöresi 'nin iyi pazarlanabilmesi için, yöreyi tanımlayabilecek, onu diğerlerinden ayrıcalıklı kılan yönlerini ortaya çıkaracak ve sürdürülebilir kent markası yaratılmasını sağlayacak **markalaşma çalışmalarının başlatılması** ve Tokat turizm markasının özelliklerini yansıtacak **Tokat Logosu /sembolü/ sloganın belirlenerek**, tüm faaliyetlerde kullanılması sağlanmalıdır.

NELER YAPILMALIDIR?

İl Turizm Konseyi / Yerel Turizm Platformu

① Kamu-Yerel-Sivil-Özel Sektör temsilcilerinin yöresel markalaşma, alt ve üst yapı faaliyetlerinin tamamlanması ve sahip olduğumuz turistik ürünlerin tanıtılıp pazarlanmasında işbirliği içerisinde hareket edeceği, verimli ve güçlü bir turizm yönetimini mümkün kılacak, turizm planlamalarının ortak akılla yürürlüğe konulmasını sağlayacak, bir yerel turizm konseyi ya da yerel turizm platformu, hazırlanan / hazırlanacak taslak çerçevesinde oluşturulmalıdır.

Turizm sektörünün gelişmesi için en önemli atılımlardan birisi, turizm sektörünün kurumsal yapısını geliştirmek olmalıdır. Bu bağlamda; yerel yönetimler, kamu kesimi, özel kesim, üniversiteler, meslek odaları, toplum ya da belirli toplulukları (halk kesimlerini) temsil kabiliyeti olan akıl adamlar ve sivil toplum kuruluşları yan yana gelmeli ve sektörü geliştirmek için birlikte hareket edilmelidir.

Turizmde üretilen / bilinen bilgilerin, planların, hedef ve stratejilerin toplumun her kesimi ile paylaşılması, projelere yerel sahiplenmelerin en üst düzeyde olması için, özellikle yerel aktörlerle bilgi paylaşımı ve işbirliğinin yapılması önem arz etmektedir. Yerel aktörlere Tokat turizmine ilişkin planlamalar, çalışmalar, hedef ve stratejilere ilişkin bilgilendirmenin kesintisiz gerçekleşmesini temin etmek gerekmektedir. Yerel aktörlerin her aşamada görüş ve katkılarının alınarak, gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili onlara geri beslemede bulunulması ve bu faaliyetlerin kurumsallaştırılması sağlanmalıdır.

Tokat'ta, turizm değerlerimizin, özellikle tarihi ve doğal değerlerin korunup geliştirilerek sürdürülebilirliğinin sağlanması konusunda yerel ve ulusal aktörler arasında koordinasyon ve uygulama eksikliği bulunmaktadır.

Turizm potansiyeli taşıyan alanların çevre düzenlemelerinin yapılması, tesisleşmenin sağlanması ve diğer alt / üst yapı yatırımlarının gerçekleştirilmesi konusunda öngörme, planlama, finansman, uygulama ve işletme aşamasında bu koordinasyonun devam ettirilmesi gerekmektedir. Bu koordinasyona yerel yönetimlerin yanı sıra, üniversitemizin, sivil toplum örgütlerinin, kamu ve özel sektör temsilcilerinin ve turizmle ilgili görüşü olan toplumdaki akıl insanlarımız katılımlarının sağlanması önemlidir.

Tokat Turizminin geliştirilmesi için, kesinlikle bütüncül bir planlama yaklaşımına ihtiyaç bulunduğu hususu, Turizm Çalıştayı Sonuç Raporu'nda yer aldığı gibi, alan çalışmaları sırasında sıklıkla dile getirilen en temel sorunlardan birisi olarak ortaya çıkmıştır.

Diğer taraftan turizm potansiyeli taşıyan alanların yatırım ihtiyaçları konusunda bir kaynak ve etkinlik sorunu olduğu ortaya çıkan diğer önemli bir konudur.

Turizmde gerçekleştirilmesi düşünülen kamu plan ve yatırımları bütüncül bir yaklaşımla önceden belirlenerek, ilgili bakanlık birimlerine ve yerel siyasi otoriteye yatırıma alınmak üzere bildirilmeli ve bu konularda bir kamu hassasiyeti oluşturulmalıdır.

Turizmde ulaşılması hedeflenen noktaya varılabilmesi, Tokat'ın genelindeki tüm turizm dinamiklerinin, belirli bir strateji çerçevesinde, hedefe dönük, uyumlu ve koordineli olarak harekete geçirilmesine bağlıdır.

Bu hedef doğrultusunda, gerek Tokat Turizm Çalıştay Sonuç Raporu'nda, gerekse Tokat İli Sürdürülebilir Turizm Stratejisi Eylem Planı'nda yer aldığı şekliyle, Tokat Valiliği Başkanlığında bir İl Turizm Konseyi oluşturulması ve eylem planının uygulamaya alınmasında bu konseyin rol üstlenmesi sağlanmalıdır.

Söz konusu turizm konseyi Tokat Valiliği başkanlığında oluşturulamıyorsa, yerel turizm platformu olarak, Tokat Belediyesi Başkanlığı'nda da oluşturulabilir.

Amaç; Tokat'ın paydaşları olan, kamu kurum ve kuruluşları, belediye başkanlıkları, üniversite, yerel düzeyde meslek odaları, sektör temsilcileri, sivil toplum kuruluşları ve yerel halkı ortak bir strateji etrafında bir araya getirerek, hazırlanan eylem planı çevresinde, Tokat genelinde yapılması gerekli çalışmalarını bütüncül bir yaklaşımla gerçekleştirmektir.

Artık çağdaş yerel yönetim anlayışının çok aktörlü, çok katmanlı, çok aşamalı, katılımlı bir yönetim modeli gerektirdiğini herkes biliyor. **Bu şehrin kaderini, stratejik planlamanın aktörleri kabul edilen kent paydaşlarıyla tartışarak oluşturmak gerekiyor.**

Bu şehrin paydaşları, bu şehirde yaşayanlar ve bu şehre hizmet sunan kurum ve kuruluşlardır. Bir başka deyişle şehir yönetiminin başarı ya da başarısızlığından etkilenen herkes, bu şehrin paydaşlarıdır. Dolayısıyla belediye, sivil toplum kuruluşları, odalar ve üniversiteyi de yanına alarak, şehir paydaşları arasında sağlıklı ilişkilerin kurulması ve paydaşların ekonomik ve sosyal mutluluğunu esas almalıdır.

Tokatlıların ortaklaşa karar alma ve uygulamada, çıkarlarını dile getirmede, yükümlülüklerini karşılama ve çatışma noktalarının çözümünde kullanacakları bir mekanizmaya ihtiyaçları ve toplumsal aktörler arasındaki ve toplumsal aktörlerle kamu yönetimi arasındaki karşılıklı etkileşiminin getireceği "birlikte yönetim" anlayışına ihtiyaçları var.

Bu değişimi kavramadan ve benimmeden turizm geliştirmede başarılı olmak her geçen gün güçleşecektir. Bunun nedeni, halkın, paydaşların ve STK'ların; uyulması gerekli standartların ortaya konulmasında, kararlara dayanak olacak bilgilerin toplanıp yayılmasında, çözümler üretilmesinde ve en önemlisi katılımcı

demokrasinin hayata geçirilmesinde hem zorlayıcı, hem de yardımcı olmalarında yatıyor.

Bu anlamda gelişen yurttaşlık bilincini, dikkate almak gerekiyor. Bu yurttaşlık bilinci kendi sorunlarına sahip çıkan, yüksek standartlar talep eden ama aynı zamanda bu standartların oluşumunda ve hayata geçirilmesinde aktif rol alan, bu yönde kendi içinden çözümler çıkararak ve bunun için yapılanmalar oluşturan yeni bir kimliği simgeliyor.

Turizm konseyinin etkili olabilmesi, gerekli kararları hızla alarak uygulamaya koyabilmesi ve işlevsel kılınabilmesi için üyelerin tüm paydaş katmanlarında, en üst makamdaki karar vericilerden oluşturulması fevkalade önem arz etmektedir.

Yerelde farklı beklentileri temsil eden kesimlerden / paydaşlardan oluşturulacak turizm konseyi; yerel yönetimin temel ilkeleri benimsemesi ve politikasında yer vermesini, durum değerlendirmelerinin katılımcı yöntemle hazırlanmasını, eylemler, kaynaklar ve zaman çizelgesi konularında görüş birliği içinde hareket edilmesini ve uygulamaya konulmasını, denetleme ve gözden geçirme imkânlarını sunması nedeniyle, Tokat'ın sahip olduğu potansiyellerinin en üst seviyede değerlendirmesini, sürdürülebilir kalkınma ve rekabet edebilir ekonomik hedeflere ulaşılmasını mümkün kılacaktır.

Tokat İli Sürdürülebilir Turizm Stratejisi Eylem Planı'nın uygulamaya alınması ve Tokat turizminin gelişmesine yönelik etkili ve verimli çalışmaların yapılabilmesi için, ilgili paydaşların çalışmaları izleyebileceği ve değerlendirebileceği bir mecranın oluşturulması kritik öneme sahiptir. Ancak bu tarz bir yaklaşımla sürdürülebilir turizmin önündeki temel sorunlar çözüme kavuşturulabilecek ve geleceğe yönelik bir bilgi alt yapısı oluşturularak, verimli çalışmalar yapılacaktır.

Koordinasyon, Proje Çalışması ve Bütüncül Yaklaşım

2) Turizm geliştirme sürecinde koordinasyon, proje çalışması ve bütüncül yaklaşım sergilenmesinin sağlanması gerekmektedir.

Söz konusu madde birinci madde ile iç içe olan bir konudur.

Turizm geliştirme sürecinde yer alan ya da alması gereken kurum ve kuruluşlar arasındaki iletişimsizlik sorunu ortadan kaldırılarak, gerekli bilgiler zamanında ve gerektiği kadar turizm kanalında yer alanlara servis edilmelidir. Parçacı çalışmalar ve birbirinden habersiz benzer işlerle zaman ve kaynak israfı yapılmasının önüne geçilmeli, turizm alanında yer alanlar arasındaki kopukluk giderilmelidir.

Bu amaçla, özellikle turizmle gelişme kavramını benimsemiş belediyeler arasında ortak hareket- ortak paylaşım- ve ortak gelişme yönünde “ stratejik ortaklık” ya da “stratejik hareket” projesinin hayata geçirilmesi sağlanarak, kentsel ölçekte markalaşma, turizm alanlarının iyileştirilmesi (*rehabilitasyonu*), varış noktalarının geliştirilmesi konularında, kamu ve yerel siyasi otorite karşısında güçlü bir birlik oluşumuna olanak verilecek adımların atılması sağlanmalıdır.

Tokat'ın her yanına dağılmış durumda bulunan, tarih, kültür, jeolojik miras, doğal güzellikler sağlık, termal, yayla ve dağ sporları, kültürel açıdan önemli yer ve yerleşmelerin tek tek ele alınmasından çok bunların birbirleriyle bütünleşmesi gerçekleştirilerek, daha cazip ve daha güçlü alternatif varış noktaları ve güzergâhları oluşturulmalıdır.

Bu alanda örgütlenme ve sektör için iyi yönetim olanaklarının sağlanması, iç turizm araştırma ve yönlendirmesinin yapılması, iç turizmle ilgili istatistiklerin derlenmesi ve iç turizmi özendirici kampanyaların gerçekleştirilmesi, bu konularda öneriler sunulması, karar vericilerin bilinçlendirilmesi, mesleki niteliklerinin, standardizasyonlarının ve belgelendirilmelerinin sağlanması gerçekleştirilmelidir.

Markalaşma Çalışmaları

❸ Tokat Yöresi 'nin iyi pazarlanabilmesi için, yöreyi tanımlayabilecek, onu diğerlerinden ayrıcalıklı kılan yönlerini ortaya çıkaracak ve sürdürülebilir kent markası yaratılmasını sağlayacak markalaşma çalışmalarının başlatılması ve Tokat turizm markasının özelliklerini yansıtacak Tokat Logosu /sembölü/ sloganın belirlenerek, tüm faaliyetlerde kullanılması sağlanmalıdır. (*Örneğin Tokat yöresindeki tüm yön levhalarının belirlenecek Tokat logosunu, ulaşım mesafesini, ulaşılabilecek noktanın adını, doğru tanıtım bilgilerini içerecek şekilde yeniden ve tek tip tasarlanması sağlanmalı, tüm yazışmalar ve tanıtım kitapçıklarında belirlenen logonun kullanılması gerçekleştirilmelidir.*)

Tokat Yöresi turizminin temel sorunlarından birisi, çok sayıda ve türde potansiyele sahip olunmasına rağmen sistematik bir markalaşma sürecine girilememiş olmasıdır.

Oysa tatil amaçlı olarak Tokat'a gelen turiste hizmet sunulması aşamasında, Tokat'ın bütün ekonomik, coğrafi ve beşeri unsurların turistlerin tatmin edilebilmesi için gerekli kalite düzeyini yakalamış olması gerekmektedir.

Çünkü Tokat yöresine gelen bir turist sadece tek bir turistik üründen yararlanmaz. Çok sayıda ekonomik, coğrafi ve beşeri unsurların toplamından oluşan bir üründen faydalanır. Turistlerin tatmin edilebilmesi için söz konusu unsurlar arasında bir uyum sağlanması ve bunun sürdürülebilir olması gerekmektedir.

Tokat Yöresinde yaşayan hemen herkes, turizm sektörü ile ilişkisi olsun ya da olmasın, turizm sektöründe kaliteli bir hizmetin ortaya çıkıp çıkmamasından ve turistlerin memnun olup olmamasından dolayı ya da dolaysız sorumludur.

Tokat Yöresi turizminin pazarlanmasında ve potansiyel turistler üzerinde iyi bir imaj bırakılmasında önemli rol oynayan bir diğer husus, var olan turizm zenginliğinin nasıl tanıtıldığı ve turistler tarafından nasıl algılandığıdır.

İşte markalaşma adı verilen bu kavram turizm rekabetinde öne geçmek isteyen şehirler tarafından popüler bir pazarlama aracı haline gelmiştir.

Tokat Yöresi 'nin turizm rekabetinde başarılı olabilmesi için, bir bütün olarak kendi özgün kimliklerini öne çıkararak, konaklamada, yiyecek içecekte, turistik ürünlerinde, coğrafi yerlerinde markalaşma kavramını başarıyla uygulaması, otelcisinden, restoranına, esnafına, valisine, kaymakamına, üniversitesine, pastanesine, hastanesine kadar yaratıcı olması gerekmektedir.

Markalaşmadaki temel varsayım; coğrafi yerlerden, ürünler ve insanlara kadar her şeyin markalaştırılabileceğidir.

Bunun için öncelikle Tokat Yöresi için kullanılabilecek isim ya da sembolleri / logoları ortaya koymak gerekmektedir.

Tokat Yöresi'nin iyi pazarlanabilmesi için, yöreyi tanımlayabilecek, onu diğer yörelerden, coğrafi bölgelerden ayrıcalıklı kılan yönlerinin ortaya çıkarılması gerekmektedir. Bu nedenle de potansiyel turistlerde olumlu bir algılama yaratacak imaj öğeleri iyi analiz edilmelidir.

Bazı ülkelere baktığımızda markalaşmaya kavuştuğunu ve kendilerini bu şekilde pazarlamaya başladıklarını görmekteyiz. Örneğin Mısır Piramitleri, Venedik Sokakları, Çin Seddi gibi... Ülkemizde de bunun örnekleri var. Örneğin: Konya Mevlana, Denizli Horoz, Kapadokya Peri Bacaları, İzmir Efes, Adana'da Adana Kebabı gibi...

Hatta markalaşmanın turizm rekabetindeki öneminin farkına varan ve sahip oldukları potansiyelle yetinmeyen bazı ülkeler de daha yapay çekiciliklere yönelmiş ve yaptıkları yatırımlarla kendilerine farklı bir kimlik biçmeye çalışmışlardır. Şehri çekici yapma çabasıyla kent meydanına yapma fosil heykeli yapan İspanya ve kent duvarına yörenin jeolojik kesitini yaptıran İskoçya, Dubai'deki göğe yükselen gökdelenler buna örnektir.

Markalaşma sadece Tokat yöresine değil, turizm sektöründe faaliyet gösteren turizmcilere de yarar sağlar. Sektörde yıllarca uğraştıktan sonra kendi çabasıyla oluşturduğu imajdan ya da markadan daha fazlasına kavuşurlar.

Markalaşmış bir ürün, tüketicinin beklentilerinin ne olduğu araştırılmış bir üründür. Bu nedenle de piyasa algılaması ve güvenilirliği yüksek üründür.

Tokat Yöresi'nin turizmde başarılı olabilmesi için, kamunun, yerel siyasi otoritenin, sivil toplum kuruluşların, iş dünyasının, mükemmellik hareketini içselleştirerek rekabet edebilir kurum ve kuruluşlar haline gelmesi gerekmektedir.

Sadece ekonomik, coğrafi ve beşeri alanlarda değil, düşünsel anlamda da kalitenin yakalanması gerekmektedir.

Bir destinasyon markası oluşturulurken yapılması gereken ilk işlerden birisi, imajın sonrasında, bölge için, bir kimliğin oluşturulmasının gerekliliğidir. Destinasyon markası yaratmak; pozitif imaj oluşturma aşamasında tanımlanan ve ayırt edilen birtakım özelliklerin oluşturulması olarak tanımlanabilmektedir.

Marka, bir isim, logo, işaret, dizayn, sembol, slogan, kavram, paket veya bunların hepsi birden olabilmektedir. Turistik bölge için, bir marka oluşturmak, turistik bölgeyi diğer benzer turistik bölgelerden ayırt eden başlıca özellikleri ile ön plana çıkararak, bir kimlik oluşturma sürecidir.

Destinasyonu markalaştırırken, o bölge ile ilgili her şey tek bir marka çatısı altında toplanmalıdır. Bunlar; mal ve hizmetlerden tarıma, spordan sanata, yatırımdan teknolojiye, eğitimden turizme kadar yüzlerce özelliştir. Amaç, bölgenin varlığını bütünüyle ele geçirmek ve sembolik bir tarzda ziyaretçilere sunmaktır. Bunu yaparken de, her türlü özelliğin tek tek, ama bütünü temsil eder şekilde ele alınarak pazarlanması gerekir. Bu anlamda marka ticari olmaktan çıkıp "güvenilirlik markası" durumuna gelmektedir (Günlü, _çöz, 2004; 298)

Kent ve kentlilik bilincine ulaşmış, memnun ve yaşam kalitesi yüksek bir kent halkı, kentin gelişimi ve markalaşmasıyla yakından ilgilidir. Şehrin markalaşması, kısa sürede de olabilen bir olay değildir. Uzun süren ve zahmetli çalışmalar sonunda elde edilen bir çalışmadır. Ancak markalaşmış bir destinasyonun, rakiplerden ayırt edilmede en önemli etmen olduğu unutulmamalıdır. Destinasyonları markalaştırma sürecinde, bu konuda uzmanlaşmış bilim adamları bir araya gelerek ortak

çalışmalar yapmalıdır. Şehir bölge planlamacıları, coğrafyacılar, psikologlar, sosyologlar, ekonomistler, ziraatçılar, mimarlar, yerel yönetimler vb. birimlerin, yurt dışında tanınmak ve markalaşabilmek için, birlik içinde çalışılması gerekmektedir (Buchegger, 2005).

NOT: Tokat İl Özel İdaresi'nin 2011-2015 Stratejik Planı, Kültür ve Turizm Bölümü Stratejik Amaç 1, hedef 10 doğrultusunda 2013 yılı sonuna kadar, şehir genelinde bir gezi parkuru oluşturulması ve ziyaret edilmesi gereken tüm kültürel ve turistik yerlere asılması için tanıtım levhaları hazırlanması hususu yer almaktadır.

Tokat'ı Tanı Tanıt Projesi'nin Hayata Geçirilmesi

4 Tokat turizminin geliştirilmesinde çok önemli olan ve birbiriyle bağlantılı otuz üç adet faaliyetin yer aldığı, Tokat'ta turizm alanındaki en kapsamlı proje olan "Tokat'ı Tanı Tanıt" projesi, Tokat Belediyesi-il özel idaresi-Niksar Belediyesi-Zile Belediyesi-Pazar Belediyesi-konaklama sektörü-yeme/içme sektörü/seyahat sektörü işbirliğinde gerçekleştirilmelidir.

Söz konusu proje, faaliyet kapsamı daraltılmak ve proje bütçesi 150 bin liradan 90 bin liraya düşürülmek suretiyle düzenlenmiş ve Anadolu Efes'in desteği ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı-Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) koordinasyonu ile yürütülen Gelecek Turizmde, Sürdürülebilir Turizm Destek

Fonu'na gönderilmiştir. Söz konusu Fona gönderilen proje ortakları, Tokat İl Kültür Turizm Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Tokat Belediyesi'dir.

Projenin kabul edilmesi halinde 90 bin liralık kısmı bu fon çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

Turizm farkındalık eğitimi, turizm tanıtım eğitimleri, gönüllülük eğitimleri, Tokat destinasyonunun ve marka kimliğinin kullanıldığı profesyonel tasarımla hazırlanmış tanıtım materyallerinin ve Tokat turizm destinasyonunda yer alan ilçeler başta olmak üzere, diğer ilçe belediyeleriyle işbirliği yapılarak, yöreye ait turizmi tek çatı altında toplayan bir Tokat turizm portalının hazırlanması, Tokat dışındaki Tokatlıların Tokat'a gelmeleri sağlanarak iç turizmin canlanmasının sağlanması, Tokat'ı tanıtabilecek ve aidiyet duygularını canlı tutacak kaynak kitapların (Lezzet Yolu kitabı, El Sanatları kitabı vs.) hazırlanması, tasarımı ve basımının sağlanması gibi çok sayıda faaliyeti içeren, projenin detayları TUDER tarafından hazırlanan ve bu rapor ekinde sunulan proje taslağından görülebilir.

Yerel Etkinlik Takvimi

5 Tokat merkezden başlamak üzere, yörenin yerel etkinlik takviminin (belde ve köyleri de kapsayacak şekilde) çıkarılması ve günümüz gelişmelerine göre yenilenmesi gerekmektedir. Turizm açısından yörenin tanıtım ve pazarlaması ve markalaşmasını sağlamak için etkili ve ses getiren festivaller ve etkinliklerin yapılması önem arz etmektedir.

Tokat merkez dâhil olmak üzere, Tokat yöresinde düzenlenen etkinlikler turistik çekicilik olarak kullanılması bir yana, yerel halkın yararlanabileceği etkinlikler olmaktan da uzaktır. Yerel ölçekte düzenlenen etkinliklerin kapsamı dar yerel organizasyonlar olmaktan çıkarılarak, turizm açısından önemi artmış, turistik çekicilik yaratan, sosyal ve kültürel, yerel ve bölgesel organizasyonlar olarak düzenlenmesi sağlanmalıdır.

Bu festival ve etkinliklerin yüksek kalite ve profesyonellikte organize edilememesinden dolayı, gerek ziyaretçi, gerekse ilgi duyan medya sayısının istenilen ölçüde gerçekleşemediği ve dar bir çerçevede kaldığı görülmektedir.

Festival ve etkinliklerin seviye olarak üst bir noktaya çekilebilmesi için gerekli zihinsel inovasyonun gerçekleştirilmesi, yeterli zaman ve kaynağın ayrılması gerekmektedir.

Bu amaçla, kurulması önerilen turizm konseyi (ya da adı ne olursa) marifetiyle bölgenin en yüksek turizm getirisini elde edecek festivallerin hangileri olacağı konusunda çalışmalar yapılmalı ve tespit edilen festivallerin ya da yeni festivallerin profesyonelce devreye alınması sağlanmalıdır.

TUDER tarafından Tokat'ın marka değerini de öne çıkaracağı düşünülen festivallerden bazıları şunlardır.

●Hubyar şenlikleri

●Nisan ayında düzenlenecek Kısa Film Festivali

●Mayıs-Haziran ayında düzenlenecek, Tokat, Almus, Niksar, Reşadiye yerleşimlerini kapsayan bir haftalık “Su ve Doğa Festivali” (Bir haftalık festivalde bölgenin doğal güzelliklerine, su spor ve etkinliklerine; canlı ve bitki türlerine odaklanacaktır. Su sporları yarışmalarının yanında kuş gözlem turları, yayla gezileri, mağara turları, yaban hayatı gözlem turları, botanik ve yabani meyve turları, atlı turlar, jeo turlar, dağ ve kaya tırmanışı, dünyadan ve Türkiye’den ünlü sanatçıların ve sporcuların katılacağı program ve etkinlikler, sanat gösterileri ön planda olacaktır. Niksar Keltepe Yürüyüşü ve oryantiring yarışmaları bu festivalle bütünleştirilebilir.

●Ağustos-Eylül aylarında düzenlenecek “Hasat ve Gastronomi Festivali” (Tüm yörenin sunduğu sağlıklı, doğal ve özgün tarım ve gıda ürünleri ve yemekleriyle ön plana çıkacağı festivalde, ziyaretçilerin katılımıyla gerçekleşecek hasat ve kışa

hazırlık etkinlikleri; unutulmuş yöresel yemeklerin yeniden hayat bulmasını sağlayacak yarışmalar, tarım ürünlerinin inovatif yöntemlerle işlenmesi, sunumu ve pazarlanmasına yönelik kurslar ve seminerler, Türkiye’den ve dünyadan ünlü tatbirlilerin (gurmelerin) katıldığı program ve etkinlikler; yöresel kültürün ve efsanelerin canlandırıldığı gösteriler yer alacaktır)

● **Hava sporları etkinliği (Ulusal Yamaç Paraşütü Etkinliği)**

Tokat / Turhal Mercimek Tepe, nu etkinliklerin düzenlenmesi için uygun bir mekân olup, burada mevcut olan tesislere işlerlik kazandırmak suretiyle bu etkinliklerin yapılması sağlanmalıdır. Etkinliğin düzenlenmesinde mevcut havacılık kulüplerinin desteği alınabilir. Ayrıca bölgenin, Tokat’ta ve Pazar’a da yakın olması da diğer alternatif turizm türlerinin gelişimine ön ayak olacaktır.

Yerel halkın festivallerde etkin şekilde yer almasını sağlayacak girişimler planlanmalı, festivallerin öncesinde, gerçekleştirilmeleri sırasında ve sonrasında medyada geniş yer bulması sağlanmalıdır.

Bunların dışında, halen bölgede yerel düzeyde düzenlenmekte olan festivallerin (*Geleneksel Topçam Şenlikleri, Çamiçi Şenlikleri vb.*) ulusal ve uluslararası düzeyde ses getirecek şekilde organize edilmesi sağlanacaktır. Bu amaçla, tüm bu festivallerin organizasyonu da profesyonel organizasyon firmaları ile yapılmalı, her biri için etkin yerli ve yabancı destekleyiciler (sponsorlar) bulunmalı ve kapsamlı tanıtım ve reklam kampanyaları yürütülmelidir. Ayrıca, festivallerin, sadece düzenledikleri il veya ilçeyle sınırlı kalmayıp, bölgenin turizm vaat ve ürünlerinin tanıtılacağı ve sunulacağı bir fırsat olarak değerlendirilmesi önemlidir. Dolayısıyla, festivaller süresince bölge genelinde üretilen ürünlerin satışı, turizm ürünlerinin tanıtımı ve bölge genelinde yerel halkın aktif katılımının özendirilmesi sağlanmalıdır.

NOT: İl Özel İdaresi’nin 2011-2015 Stratejik Planı, Kültür ve Turizm Bölümü Stratejik Amaç 1, Hedef 2 doğrultusunda 2011-2015 takviminde “ El Sanatları Fuarı” düzenlenmesi hususu yer almaktadır.

NOT: İl Özel İdaresi’nin 2011-2015 Stratejik Planı, Kültür ve Turizm Bölümü Stratejik Amaç 1, Hedef 9 turizme uygun yaylaların değerlendirilerek turizme kazandırılması amacıyla muhtelif projelerin hayata geçirilmesi hususu yer almaktadır.

Proje Takip ve Hazırlama Ofisi (bürosu) Oluşturulması

6 Günümüzde gerek sivil toplum gerekse belediye yönetimleri için finansal sürdürülebilirliği sağlamak zorlu bir süreçtir. Ancak, aktif ve sistemli araştırma ve çalışma yolu ile gerçekleştirmesi düşünülen kimi projelere destek olacak kurum ve kuruluşlar bulmak mümkündür. Bu amaçla belediye bünyesinde ya da desteğinde bir proje takip ve hazırlama ofisi oluşturulmalıdır.

Bugün ülkeler arasındaki yarışma, genel anlamda devam ediyor. Ancak bölge, yöre ve şehirlerin taşıdıkları farklı özellikler ve gizil (potansiyel) nedeniyle esas yarışın buralara kaydığı düşüncesi artık yaygın kabul görmektedir. Bu nedenle başarılı belediyeler sadece alışılmış (klasik) kentsel hizmetler vermekle yetinmeyip, yerel kalkınma politikaları ve tasarıları (projeleri) üretmek zorundadırlar. Bir yöre veya şehirdeki yönetimler, firmalar, kurum ve kuruluşlar çeşitli örgütlenme ve ağlar içinde hem aynı şehir ve yöredeki, hem de dünyanın herhangi bir yerindeki kuruluşlarla işbirliği, ortaklık ilişkisine girebilmelidirler. Çağdaş belediyeler bu girişimin öncüsü olanlardır. Bu amaca yönelik olarak turizm başta olmak üzere, şehrin alternatif yatırım alanlarının, iş ve iş edindirme (istihdam) kabiliyetlerinin ortaya çıkarılması için kaynak geliştirme programlarının hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Bu amaçla, belediye bünyesinde ya da desteğinde bir Proje Hazırlama ve Takip ofisi (bürosu / birimi) oluşturulması, böylelikle, hem belediyenin hem de şehirdeki diğer sivil toplum kuruluşlarının turizmle ilgili faaliyetlerini desteklemek için başvurabileceği kaynaklar hakkında çalışma yapılması, ulusal ve uluslararası mecrada projelere fon sağlayan birçok kurum ve kuruluşun hibe çağrılarının takip edilmesi ve bu çağrılara uygun projelerin gerçekleştirilmesi hedeflenmelidir.

Belediye Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün Kurulması

7 Tarihsel, kültürel, sanatsal, eğitsel ve turistik faaliyetlerin bir bütünsellik ve görev tanımlaması çerçevesinde yapılabilmesi için, belediye bünyesinde bir "Kültür Turizm Müdürlüğü" nün kurulması sağlanmalıdır. (Örneğin; uygun görülmesi halinde mevcut Basın Yayın Halka İlişkiler Müdürlüğü, Kültür Turizm Müdürlüğü'ne dönüştürülüp, Basın Yayın Halka İlişkilerin görevleri yeni Kurulacak, Kültür Turizm Müdürlüğü'ne bağlanabilir. Ya da, mevcut Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü, yeni bir görev tanımlaması yapılması suretiyle, Kültür, Turizm ve Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü'ne dönüştürülebilir.)

Günümüzde neredeyse, “Kültür Müdürlüğü” olmayan belediye kalmamıştır.

Bir ülke ve şehir için kültürel miras; kimliği/kültürü oluşturan ana unsurlardandır. Geleceğe yönelik her geçerli çözümün arkasında derin bir tarih ve kültür bilinci yer alır. Medeniyetler şehri olan Tokat açısından kültürel mirasın korunması şehrin geleceği açısından büyük önem taşımaktadır. Tokat sahip olduğu tüm evrensel değerleriyle bir kültür şehridir. Bu özelliğini, topluma yansıtabilmesi ve sahip olduğu değerleri ekonomik değer yaratan çıktılara dönüştürebilmesi için, bu mirası gelişi güzel, geçici (*palyatif*) tedbirlerle değil, sürdürülebilir, denetlenebilir planlı çalışmalarla ve özenle korumak zorundadır.

“Kültür kavramı, insanların neden birbirlerine benzediklerini veya benzemediklerini ve neden değiştiklerini açıklamaktadır. Bu durumda insanlar birbirine benzer çünkü kültürleri benzer, insanlar farklıdır çünkü kültürleri farklıdır, insanlar değişir çünkü kültürleri değişmektedir. Çünkü insan kültürün ürünüdür. Farklı tanımlamalara karşın kültür, bir toplumun ihtiyaçlarını karşılama biçimleri, kurum ve grupların, inanç ve geleneklerin oluşturduğu organik ve değişken bir bütün olarak kabul edilebilir. İnsan doğayı yeniden üretirken kendi kendini de üretmektedir.

Kültür, bütün bu üretimin toplamıdır, yani kültür yaşamın bütünüdür. Bu bütünlüğün içinde çevre ve demokrasi kültürü, sanat kültürü, barış kültürü, kent kültürü vb. olgular yer almaktadır. Örneğin Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı- Yerleşme ve Şehirleşme Özel İhtisas Komisyonu çalışmalarında kent kültürü; ‘belli yerleşim yerlerinin somut koşullarında yerleşik düzende yaşayan toplulukların ekonomik, siyasal, ideolojik vb. her düzlemdeki birlikte yaşam pratiklerinin kronolojik süreç içindeki birikim ve birleşimi’ (1995) olarak tanımlanmıştır. Aslında kent kültürü, o kentte yaşamış bütün medeniyetlerin sosyolojik, psikolojik, politik ve ekonomik olarak yapmış olduğu etkinliklerin gerek kentsel dokuda yer bulması, gerek toplumsal yaşamda kendini göstermesiyle ortaya çıkan bir bütünlüktür.

Dünyanın yaşadığı büyük ve hızlı dönüşüm, dünyanın öteki ülkelerinde olduğu gibi, Türkiye’de de, kültür politikalarında bir dizi değişimi gündeme getirmektedir. Belli geleneksel kalıplara uygun olarak biçimlendirilmiş kapalı bir toplumun, pasif yurttaşlar yetiştirme döneminin gereksinimleri paralelinde oluşmuş olan eski kültür politikaları günümüz koşullarında artık sürdürülemez hale gelmiştir. Belirli koşullar kapsamında ortaya çıkan kültür politikalarının bu koşullarla sınırlı ömürleri olduğunu ve **yeni koşulların yeni politikalar gerektirdiğini bir an evvel fark etmek önemlidir.**

Kentsel yaşama ilişkin sorunların o kentin sakinlerinin ortak sorunu ve ortak sorumluluğu olmasına rağmen derinleşen yabancılaşma-sorumluluk almadan kaçınma, aidiyetsizlik nedeniyle kentler, ortak hareket etmenin de giderek güçleştiği yerlerdir. Büyüyen ve yönetimi güçleşen kentlerimizde ortaklaşa bir kent kültürünün yaratılması, uzaklıklara değil yakınlıklara odaklı bir uzlaşma zemini arama konusundaki istek ve çabalara, dahası bu konuda bir bilinç gelişimine bağlıdır. ‘Kentlilik bilinci- kentli sorumluluğu- kentli hakları’ kavramları ile ifade

edilen de budur. Kentlerde hem fiziksel hem de toplumsal çevrenin iyileştirilmesi, yaşanılan kente aidiyet ve kent halkının birlikte refahı için şarttır. İşte bu nedenle; kentlilik bilinci biraz da kentte yaşayanların birbirini fark etmesi, anlaması, farklılıklarını çeşitlilik olarak algılaması ve bu çeşitlilik ve renk harmonisinden kent kültürü-kentlilik adına ortaklıklar çıkarma çabalarının bütünüdür.

İnsanların, yaşadıkları kenti sahiplenebilmeleri için kentin başta sanatsal tarihi olmak üzere geçmişini, medeniyetlerin izlerini, yaşam kültürünü, bugüne yansımalarını bilmeleri büyük önem taşımaktadır. İnsanların kenti kent yapan bu değerlerle kuracağı bağ, kenti koruma arzusu yaratmaktadır.

(Kaynak: T.C. Bayındırlık ve İskân Bakanlığı/ Kentleşme Şurası 2009 / Kentlilik Bilinci, Kültür ve Eğitim Komisyonu Raporu / Ankara / Nisan 2009)

Kültür ve Turizm Endüstrileri Oluşturulması

⑧ Gençlerimize ve kadınlarımıza katma değeri yüksek, turistik el sanatı ürünlerin; seramik, cam, müze kopyacılığı, kaligrafi, ebru, taş kabartma, deri süsleme, heykel, mozaik, tezhip, sabun, türkari işleri (*Türk tarzı minyatürler*) ağaç oymacılığı üretimine yönelik, eğitimlerin, kursların verilerek hediyelik eşya üretim -satış atölyelerin açılması sağlanmalıdır.

Söz konusu faaliyet, Belediyenin TOKMEK (Tokat Meslek Edindirme ve Girişimcilik Kursları) projesi kapsamında gerçekleştirilebilecek bir eylemdir.

Sermaye hareketlerinin yatırıma dönüştürülememesi yeni kurulan firmaların ve mevcut firmaların kurumsallaşamaması, yeterli iş alanlarının olmayışı nedeniyle

yetiştirilmiş işgücünün göç etmesi ve bu durumun bölge ekonomisini olumsuz etkilemesi, girişimcilerin motivasyon eksikliği, mevcut el sanatlarına yönelik yenilikçi uygulama ve tasarımların yetersizliği, iş fikrinin fırsatlara dönüştürme bilgi ve beceri eksikliği, kadınların sosyo-ekonomik hayata katılımlarının oldukça sınırlı olması, Tokat'ta işsizliğin en büyük ekonomik sorun olması, birçok yöresel ürünümüzün (el baskı yazması, sandık, kaval, ev tekstili, kilim vb.) ülke çapında markalaşmayı sağlayacak bir sektörel altyapıya sahip olmaması başlıca sorunlardır.

Bu nedenle, bir taraftan, ilimizde önemli bir ekonomik potansiyele sahip olan el sanatlarının araştırılıp geliştirilmesi sağlanırken, diğer taraftan ilimizin istihdam yaratma alanında ilerlemesi gerçekleştirilmelidir. Böylelikle istihdam ve girişimcilik imkânlarının artırılması ile işsizliğin azaltılmasına ve bölge-aile ekonomilerine katkıda bulunulması, el sanatlarının farklı tasarımlarla üretim hacminin genişletilerek Tokat'ın bu alanda bölgede markalaşması amaçlanmalıdır.

Yörede ciddi anlamda bir kültürel ve sanatsal birikim söz konusudur. Bununla birlikte bu ürünlerin bugüne kadar markalaştırılmadığı görülecektir. Bu nedenle uzman kreatörler (yaratımcılar) ve marka danışmanlarının öncülüğünde ürün markalaşma çalışmaları yürütülmelidir. Turistlerin özgünlük arayışı içinde el sanatçılarının özgün ya da taklit (replika) üretilere yönelmeleri teşvik edilmeli, bu konuda onlara öncülük yapılmalıdır.

NOT: İl Özel İdaresi'nin 2011-2015 Stratejik Planı, Kültür ve Turizm Bölümü Stratejik Amaç 1, Hedef 8 doğrultusunda 5 adet eğitim programı düzenlenmesi hususu yer almakta olup, bu eğitimlerden birisi de "Seramik Kursu" düzenlenmesidir.

Restorasyon Çalışmaları ve Sokak Sağıklaştırılmaları

9 Tokat genelinde restorasyonu tamamlanmış, devam eden ve restorasyona ihtiyaç duyulan tarihi yapıların bir envanterinin oluşturularak, restorasyonu uzamış veya yarım kalmış tarihi ve sivil mimari değerlerin yenileme (restorasyon) işlemlerinin tamamlanması konusunda gerekli önlemler alınmalıdır. Özellikle Sulu Sokak Sağıklaştırma Projesi hazırlanarak, Kültür Turizm Bakanlığı'nın 2015-2016 yatırım programına alınması için çalışmalar başlatılmalıdır.

Bu amaçla, bu dönemde öncelikle ele alınacak eser ve varlıklar şunlardır; Sık Dışını Helası, Tokat Kalesi, Sulu Sokak, Sulu Han, Halit Sokak, Bey Hamam Sokak ve Çördük Kalesi'dir.

Tokat hızlı kentleşmenin yarattığı sorunlardan uzak kalan bir kent olmasına rağmen, barındırdığı pek çok tarihi konak ve sivil mimari evleri gerektiği kadar koruyamamış, kimisini yaşanılır mekânlar halinde tutarak, kimisine de ayakta kalabilme mücadelesi ile baş başa bırakarak bugünlere kadar gelmiştir.

Söz konusu sivil mimari yapıların çağdaş yapı teknolojisi ürünlerini kullanarak iyileştirme / sağıklaştırma işlemlerinin yapılması ve eski muhteşem görüntülerine döndürerek, tarihi ve sivil mimari yapıların bulunduğu, tarihi dokuya uygun sağıklaştırılmış mahalle / mahalleler inşa edilmesi gerekmektedir.

Söz konusu yenileme (restorasyon) çalışmalarının yapılabilmesi için, hazırlanacak avan projelerle, Kültür Turizm Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunulması gerekmektedir.

Sulu Sokak Turizm Dönüşüm Projesi hususu Stratejik Eylem Planı'nda yer almıştır.

NOT: İl Özel İdaresi'nin 2011-2015 Stratejik Planı, Kültür ve Turizm Bölümü Stratejik Amaç 1, Hedef 3 doğrultusunda aşağıdaki yapıların bakım, onarım, restorasyon ve rekonstrüksiyonlarının yapılması hususu yer almaktadır.

1. Tokat Kalesi restorasyon yapımı.
2. Zile Kalesi restorasyon yapımı.

3. Niksar Kalesi restorasyon yapımı.
4. Turhal Kalesi restorasyon yapımı.
5. Plevne Müzesi restorasyon ve teşhiri yapımı.
6. İl Özel İdaresi tarafından SuluSokak'da satın alınan tarihi evin yazmacılık müzesi olarak restore edilmesi.
7. Tarihi Yüksek Kahvenin satın alınarak restore edilmesi.
8. Eski Yazmacılar Hanının restorasyonunun yapılması.
9. Tokat kiliselerinin bakım-onarım ve restore edilmesi.
10. Erbaa Kaleköy Boğazkesen Köprü ve Kalesinin restore edilmesi.
11. Tarihi, kültürel ve turistik özelliklere sahip, bazı binaların bakım onarımlarının yapılması

NOT: Tokat İl Özel İdaresi'nin 2011-2015 Stratejik Planı, Kültür ve Turizm Hizmetleri Bölümü Stratejik Amaç 1, Hedef 6 doğrultusunda Şehrin turizm ve kültür hayatına katkısını artırmaya yönelik olarak; iyileştirme ve düzenleme çalışmalarını içeren muhtelif projelerin hayata geçirilmesi hususu yer almaktadır.

1. Tokat Kalesinde bulunan su sarnıcının temizlenmesi.
2. Niksar Melikgazi Türbesi ve Mezarlığında bulunan mezar taşlarının düzenlenmesi.
3. Haç Dağının mesire yeri olarak düzenlenmesi.
4. Kale dibinde bulunan evlerin kaldırılarak çevre düzenlemesinin yapılması.
5. Kırk Badallardan, Hac dağına raylı teleferik yapılması.
6. Turhal Mercimek Tepe mevkiinde bulunan Devini Mağarası'nın çevre düzenlemesinin yapılması.
7. Artova Özüdürük mevkiinde bulunan yer altı yerleşiminin çevre düzenlemesinin yapılması.
8. Niksar İlçesinde bulunan yer altı galerisinin Güzel Sanatlar galerisi haline dönüştürülmesi.
9. Almus Babaköy Mağarası'nın turizme yönelik düzenlenmesi.
10. Almus Tekneçik Köy Çal Mağarası'nın turizme yönelik düzenlenmesi.
11. Almus Kızılelma Mağarası'nın turizme yönelik düzenlenmesi.
12. Yeşilyurt Türkmen Evleri ve Çamlık mevkiinin mesire alanı olarak düzenlenmesi.
13. Artova Boyunpınar Mağarası'nın turizme yönelik düzenlenmesi.
14. Konu ile ilgili çeşitli projelere destek sağlanacaktır.

NOT: Tokat İl Özel İdaresi'nin 2011-2015 Stratejik Planı, Kültür ve Turizm Hizmetleri Bölümü Stratejik Amaç 1, Hedef 2 doğrultusunda aşağıdaki kazıların yapılmasının sağlanması hususu yer almaktadır.

1. Gümenek (Komana Pontika) Antik Şehrinde kazı çalışmalarına devam edilecektir.
2. Sebastopolis Antik Kenti kazı çalışmalarının başlatılması.
3. Tokat Kalesinde temizlik kazısı yapılması.
4. Reşadiye Bozçalı'da yer alan höyük de kazı çalışması yapılması.
5. Yeşilyurt/Çirdak Fırıntepe'de antik kazı çalışması yapılması.

Tokat Tanıtım Gönüllüleri

⑩ Tokat Yöresi'ni ' yerli ve yabancı gezginlere en iyi şekilde tanıtacak ve onlara gezileri süresinde yardımcı olacak ve doğru bilgileri verebilecek Tokat Tanıtım Gönüllüleri yetiştirmek üzere G.O. P Üniversitesi sürekli Eğitim Merkezi ile işbirliği içerisinde eğitimler düzenlenmelidir. İyi niyetle olsa da bu amaca yönelik olarak düzenlenen ya da düzenlenmekte olan ve tanıtım gönüllüsünün taşınması gereken özellik ve işlevleri kazandırma özelliğinden uzak kurslara son verilmesi gerekmektedir. Bu amaca yönelik olarak, bir Tokat Tanıtım Gönüllüleri Derneği kurularak, tanıtım gönüllülerinin dernek çatısı altında çalışmalarını sağlanmalıdır.

Bu hususta dört temel sorunumuz vardır.

- 1- Tokat Yöresi'ni Tokat'ta yaşayanlar dâhil, Türkiye genelinde tanıtacak ve kolektivize olmuş bir tanıtım gönüllüsü grubumuz yoktur.
- 2- Tokat Yöresi'ni gezmeye gelen yerli ve yabancı gezginlere en iyi şekilde tanıtacak ve onlara gezileri sırasında yardımcı olacak ve doğru bilgileri verebilecek yetişmiş tanıtım gönüllülerimiz yoktur.
- 3- Genel turizm konusuyla ilişkisi bulunmayan, konusu, daha özel olarak yerli ve yabancı gezginlere Tokat'ı anlatmak olan tümüyle gönüllülük temelinde kurulmuş bir yapılanmamız yoktur.
- 4- Bu hususlarda sergilenen ve iyi bir eğitim alt yapısı olmayan parçalı yaklaşımlar sürdürülebilir değildir.

Bu nedenle,

- a) Genel turizm konusuyla ilişkisi bulunmayan, konusu, daha özel olarak yerli ve yabancı gezginlere Tokat'ı anlatmak olan tümüyle gönüllülük temelinde "Tokat Tanıtım Gönüllüleri Derneği" nin kurulması ve derneğin yönetiminin tanıtım gönüllülerine bırakılması,
- b) Bu derneğe üye olacak tanıtım gönüllülerine, aşağıdaki tabloda gösterilen, taşınmaları gereken özellik ve işlevleri kazandıracak bir eğitimin (*Rehberlik Hizmetleri, Turizm ve Rehberlik, Türk Halk Sanatı, Anadolu Halk Kültürü, Diksiyon 1 ve Diksiyon II, İngilizce*)G.O. P Üniversitesi sürekli Eğitim Merkezi marifetiyle verilmesinin sağlanması,

c) Bu derneğe üyelik için, adı geçen eğitimin alınması şartının getirilmesi,

TANITIM GÖNÜLLÜLERİNİN SAHİP OLMASI GEREKEN ÖZELLİKLER VE İŞLEVLERİ

Tanıtım Gönüllüleri'nin, turizm sektöründe büyük görevleri, katkıları ve aynı oranda da sorumlulukları vardır. Bu görevi önemli yapan, Tanıtım Gönüllüleri'nin, yörelerini ve ülkelerini yerli ve yabancılara karşı kendi kişilikleriyle temsil etmeleridir.

Tanıtım Gönüllülüğü, büyük bir bilgi birikimi ve çok yönlü bir eğitim gerektirir. Tanıtım Gönüllüleri, birer küçük bilgi devi olmanın yanı sıra, iyi bir yönetici, iyi bir kültür adamı, iyi bir psikolog, iyi bir sosyolog olmak durumundadır.

Tanıtım Gönüllüleri tıpkı turizm rehberleri gibi "...toplumun dinamiklerini iyi izlemeli, yeni akımlar, gelenek ve göreneklerdeki değişimler, yakın gelecekte olabilecekler hakkında da fikir sahibi olabilmelidir. Bu geriye doğru da geçerlidir. Mevcut toplumsal kuralların kökenlerini, geçmişteki hallerini, konulma nedenlerini, uğradıkları değişimleri de bilmelidir" (Ahipaşaoğlu, 1994, s.137).

Bir Tanıtım Gönüllüsü'nün sahip olması gereken bilgi ve çalışma yeteneği için gerekli olanları şu şekilde ifade etmek mümkündür.

- Ana diline vakıf olması,
- Tarihi, aktüel olayları, Tokat Yöresi'nin gelenek ve görenekleri hakkında bilgi sahibi olması,
- Yöre hakkında bilgi,
- Genel kültür.

Bir Tanıtım Gönüllüsü'nde şu özellikler aranır.

- Her türlü çalışmadan önce iyi bir plan ve hazırlık yapabilmelidir.
- Kendine güveni ve isteği olmalıdır.
- İyi bir görünümü olmalı, etkileyici tavır ve davranışları, güzel giyimi, pozitif ve hoş kişiliği ve iyi ses tonuna sahip olması gereklidir.
- Tanıtım Gönüllüsü iyi bir narrator (hikâyeci) olarak da kabul edildiğinden ansiklopedik bilgisi de olmalıdır.
- En az bir yabancı dili çok iyi ve rahat bir şekilde konuşmalıdır.
- Sesin tonuna hâkim olmalı, ses ahenkli bir şekilde konuşmalıdır. Hitap etme sanatını bilmelidir.
- Asla politik konuşmalara, kişisel meraka, dine meyletmemelidir. Dini inançla ilgili konuşmalarda nazik bir konu olduğu bilincini kaybetmemelidir. Mümkün olduğu kadar saygılı ve dikkatli olmalıdır.
- Sofra ve salon bilgilerine aşina olmalıdır.
- Tanıtım Gönüllüsü sorumluluklarını bilen bir konsolosluk mensubu kadar bazı zamanlarda daha geniş ölçüde memleketin temsilcisi olduğunu asla unutmamalıdır. Dozunu kaçırmadan ve asla belli etmeden memleketi yararına propaganda yapabilme sanatını bilmelidir.
- Mutlaka dürüst davranmalıdır. Kötü izlenimlere olanak vermemelidir. Kişisel yararını, kişisel çıkar haline getirmemelidir.
- Tanıtım gönüllüsü gezgini sevmelidir. Pozisyonunu işini gören bir eleman gibi değil de, severek ve isteyerek yaptığı bir hobi gibi görmelidir. İnsanın sevmediği birine bir şeyler vermesi çok zor olur. Tanıtım Gönüllüsü gezgine saygı duymalıdır. Gezginin fikirlerine saygı duymalı, gezgin'i dinlemeli, sözünü kesmemelidir.

Bu konudaki daha geniş açıklamaları EK-I de bulabilirsiniz.

NOT: İl Özel İdaresi'nin 2011-2015 Stratejik Planı, Kültür ve Turizm Bölümü Stratejik Amaç 1, Hedef 8 doğrultusunda 5 adet eğitim programı düzenlenmesi hususu yer almakta olup, bu eğitimlerden birisi de "Yabancı Dil Eğitim Programının Düzenlenmesi, turist rehberlerinin yetiştirilmesi"dir.

Tokat Yöresi' nde Yaşayan Halkta Turizm Bilinci Oluşturulması, Farkındalık Yaratılması ve Süreklilik Sağlanması

11 Diğer belediyelerle işbirliği içerisinde, Tokat Yöresi'nde yaşayan halkta turizm bilinci oluşturmak, farkındalık yaratmak ve süreklilik sağlayabilmek için bilimsel / akademik çalışmalar yapılmalıdır. Bu husus dördüncü maddede yer alan “ Tokat'ı Tanı Tanıt Projesi'nin işleme alınmasıyla da hayata geçirilebilir.

Bu amaçla, birinci aşamada bu konuda halkımızda bir bilinç oluşturacak, Tokat'ı ve yöresini tanıtabilecek, yeterli bilgiye, donanıma sahip akademisyenler, yazarlar, sanatkarlar ve Tokat Tanıtım Gönüllüleri'nin yazılı ve görsel basında yer almalarını sağlayacak medya çalışmaları (planlaması) yapılmalıdır. Özellikle yerel medyanın bu konuları işlemesini özendirici tedbirler alınmalıdır.

İkinci aşamada ise diğer belediyelerle işbirliği içerisinde il ve ilçelerimiz için tanıtım afişleri hazırlanarak, bu afişlerin Tokat merkez ve ilçelerdeki reklâm/tanıtım panolarında gösterimi sağlanmalı, hazırlanan tanıtım materyallerinin Tokat ve ilçelerindeki çok fazla sayıda kişiye ulaştırılması gerekmektedir.

Üçüncü aşamada ise, belediyeler, üniversite, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İl Özel İdaresi ve Tokat Turizm Tanıtma Derneği (TUDER) marifetiyle ilk, orta ve yüksek öğretimde Tokat'ın sahip olduğu değerler ve turizm öneminin vurgulandığı eğitimsel çalışmalar yapılmalıdır. **İlgili eğitim modülleri hazırlanmalıdır.**

Yörede bazı ilçelerimizin son yıllardaki turizm faaliyetlerindeki gelişmeler sayesinde turizm konusunda farkındalığı yeşermeye başlamış olsa da yöre genelinde arzu edilen seviyede farkındalığın oluşması için atılması gereken önemli adımlar bulunmaktadır. Yine bu faaliyet kapsamında il ve ilçeler genelinde bütüncül bir yaklaşımla öncelikli olarak bazı faaliyetlerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Bu amaçla, halka yönelik olarak, turist ve turizm farkındalığı, hoşgörü ve duygudaşlık (empati), çevreye duyarlılık konularında halk seminerleri düzenlenmelidir. Seminerler, halk eğitim merkezlerinde; sanayi ve ticaret odalarında ve sivil toplum kuruluşlarında sürekli ve düzenli olarak organize edilmeli, halkın katılımı teşvik edilmelidir. Seminerler, verilmek istenen mesajın yalın bir dille aktarıldığı, bol örnek ve canlandırma ile akılda kalıcı şekilde aktarıldığı yöntemlerle uygulanmalıdır.

İl ve ilçelerdeki müftülüklerle işbirliği yapılarak, camilerde verilen vaazlarda bu seminerlerde kapsanan mesajların halka daha iyi aktarılması sağlanmalıdır. Yine Mahalle Muhtarlarının bu konunun içinde yer alması sağlanmalıdır.

Billboard'lar, afişler ve halka/evlere dağıtılacak el ilanları ile verilmek istenen mesajların hızlı, çarpıcı, esprili ve akılda kalıcı şekilde aktarılması, görsel malzemelerin kullanılması sağlanmalıdır.

Tokat'taki işyerlerinin ve esnafın "Ahilik" prensiplerini benimsemesini, turiste ve tüm müşterilerine yüksek saygı ve iş etiğiyle yaklaşmasını sağlayacak eğitim ve farkındalık programlarının uygulanması sağlanmalıdır.

Kadınların toplumsal ve ekonomik yaşama katılım eksikliği turizm geliştirme faaliyetlerinde önemli bir eksiklik olarak görülmektedir. Kadınların turizm faaliyetlerine katılarak başarının yakalandığı Beypazarı örneğini göz önüne alınarak, kadınlar başta olmak üzere halkın turizm faaliyetlerine katılımını sağlamak üzere her türlü çalışma yapılmalıdır. Bu amaçla kadınlarımıza yönelik gezi programları düzenleyerek, onların turizm geliştirme faaliyetlerine olan duyarlılıkları artırılmalıdır. Özellikle turizm alanındaki ticari fırsatları onlara duyurarak, bu yönde girişimcilik ve meslek edindirme kursları vererek özendirilmelidir. Sivil toplum kuruluşlarımızın temsilcileriyle toplantılar düzenleyerek, üyelerinin turizm geliştirme faaliyetlerine katılımlarının sağlanması gerçekleştirilmelidir. Potansiyel gezgin olan sivil toplum kuruluşlarının Tokat ve ilçelerinde düzenlenecek turlarla şehre yönelik duyarlılıkları artırılmalıdır.

Hedeflerin Ölçümlenebilmesi

12 Turizmde orta ve uzun vadede başarıya ulaşılabilmesi için, ortaya konulan somut ve ölçülebilir hedeflerin, yılsonunda ölçümlenebilmesi gerekir. Yapılan çalışmaların ölçülmesi turizmin geliştirme stratejisinin en dinamik ve sorgulayıcı yanıdır. Bugüne kadar Tokat genelinde sağlıklı bir turizm istatistiği yapılabilmemiş değildir. Turizm istatistikleri otelede konaklayan her misafiri turist sınıfına sokan sağlıklı ve istatistikî verilerle ortaya konulmaktadır.

Bu amaçla, İstatistikî verilerin sağlıklı bir şekilde toplanabilmesi için belediye bünyesine üniversite ile işbirliği içerisinde bir veri tabanı oluşturulmalı, söz konusu veri tabanının diğer (özellikle turizm destinasyonunda yer alan ilçeler) ilçe belediyelerince de işbirliği içerisinde oluşturulması sağlanmalı ve elde edilecek veriler, paydaşların kullanımına sunulmalıdır.

Bu kapsamda, Tokat'a ve ilçelere gelmiş olan turistlere yönelik, profil, problem ve memnuniyet tespiti için anket çalışmaları yapılması sağlanacak, turizm hizmetinin kalitesini ölçmek ve takip etmek için ortak metot ve ölçü araçlarına karar verilecek ve bunların kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

İnternet üzerinden veri toplama, ölçme ve değerlendirme imkânları çok ucuz ve hızlı olması sebebiyle, bu kanal da etkin bir şekilde kullanılabilir.

Turizm Kalite İşareti

13 Turizmde ürün ve hizmet kalitesini garanti etmek, çekicilik ve markalaşmayı sağlamak açısından önemlidir. Bunun için turizm kalite işaretinin ve alt yapısının oluşturulması ve uygulanmaya konulması gerekmektedir.

Bu amaçla, kentte belirlenecek olan kalite standartlarında turistik ürün ve hizmet sunan kişi ve kuruluşların kullanmaları için belediye, ilgili meslek odaları (TSO&TESOB) işbirliğinde yöresel resmi kalite güvence sistemi kurulmalıdır. Çalışma kapsamında öncelikle benzer turizm kalite güvence uygulamaları incelenmeli, konuya ilişkin uzman kurumlarla işbirliğine gidilerek standart için gerekli altyapı oluşturulmalıdır. Standartları sağlayan ürün ve hizmetler sunan kişi ve kuruluşlara, yöreye özel geliştirilecek olan kalite işaretini kullanma yetkisi verilmeli, kalite güvence sistemi ile Turizm Kalite İşareti'ne sahip kuruluşlar, yöre turizm web portalı ve diğer basılı ve görsel medyada tanıtılmalıdır. Sisteme katılan üretici ve işyeri sayısının sürekli olarak artırılması hedeflenerek, standartlara uyum için gerekli imkânlar sağlanmalıdır.

Kalite Güvence Sistemine geçmek isteyen sektör temsilcilerinin çalışmalarını fonlamaları için KOSGEB, OKA gibi kuruluşlar nezdinde girişimlerde bulunulmalı, gerekli teknik desteğe ulaşmaları sağlanmalıdır.

Yaya, engelli, görme engelli yollar ve bisiklet yolu

14 Turizm geliştirmede ve markalaşmada şehrin turizm potansiyeli ve çizdiği imaj çok önemlidir. Bu nedenle, Tokat'ın tüm çekim noktalarının maksimum düzeyde kullanılması gereklidir. Eğer Zengin kültürel ve doğal değerlere sahip Tokat'ı markalaştırılarak, turistler için bir çekim noktası haline getirilmesi amaçlanıyorsa öncelikle kent kimliğinin öne çıkarılarak, Tokat ölçeğinde bir markalaşma stratejisi oluşturulmalıdır.

Medeni ve uygar kentler turizm için önemli bir göstergedir ve kentlerde ulaşım çözümleri taşıtların değil insanların hareketliliğini esas almalıdır.

Bu amaçla, turistik mekân, tesis ve şehir merkezi arasında ulaşımın niteliğinin artırılarak çeşitlendirilmesi için bisiklet yolları ve yaya yolları ve görme engelliler için yollar (şeritler) düzenlemeleri yapılmasının sağlanması hedeflenmelidir.

G.O. P Bulvarı yani ana trafiği taşıyan cadde ve kavşaklarda yol kapasitesinin yetersizliği, yol üstüne park yapılması, şerit disiplinin bulunmaması gibi, kaldırım işgalleri gibi fiziksel sebeplerden dolayı kent yaya ve araç trafiğinde kilit noktalar meydana gelmektedir. Alternatif yollarla (Behzat) bu yükün hafifletilebileceği

düşünülyorsa da uygar ve yeşil kent uygulamasının yaşama geçirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda Tokat Belediyesi'nin engelli ve görme engelliler için kaldırımları düzenleme ve kaldırımların yayalara bırakılması çalışmaları devam etmektedir.

Bisiklet ve yaya ulaşımı "motorsuz ulaşım" başlığı altında tanımlanmakta ve bu özellikleri ile en ekonomik ve çevre-dostu türler olarak kentsel ulaşımında önemli yer tutmaktadırlar. Otomobili temel alan ulaşım sistemlerinin yarattığı küresel, kentsel ve yerel düzeydeki çeşitli olumsuzlukların karşısında, motorsuz ulaşım türlerinin desteklenmesi sürdürülebilir ulaşım politikaları kapsamında başlıca stratejiler arasına girmiştir. Ayrıca bu ulaşım türlerinin tercih edilmesi, kişilerin günlük yaşamlarında düzenli egzersiz yapmalarına olanak sağladığı için bisiklet ve yaya ulaşımı sağlıklı yaşam açısından da önemli ulaşım alternatifleri olarak desteklenmektedir.

Bisiklet kullanımını kent içi yolculuklarda önemli bir alternatif haline getirmek amacıyla, dünyada pek çok kentte bisiklet şeritleri veya ayrı bisiklet yolları yapılmaktadır. Bisiklet şeritleri, taşıt yollarında bisikletler için kapasite ayrılması anlamına geldiği için olumlu düzenlemeler olarak görülmekle beraber, bisiklet kullanıcılarının güvenliği açısından diğer trafik türlerinden ayrılmış bisiklet yolları daha fazla tercih edilmesi gereken altyapı yatırımlarıdır. Ayrıca bisiklet kullanımının artırılması için kentlerin çok sayıda noktasında bisiklet parkları yapılmakta, özellikle toplu taşıma duraklarında bisiklet parkları oluşturularak bu ulaşım türünün toplu taşıma ile entegre edilmesi hedeflenmektedir. Bunun yanı sıra, toplu taşıma araçlarında bisiklet taşıma yerleri ayrılmakta, böylece toplu taşıma yolculuğunun sonrasında da bisiklet kullanımı olanakları desteklenmektedir.

Bisiklet ulaşımına ilişkin bir diğer evrensel uygulama, bisiklet yolları altyapısını geliştiren kentlerde, belediye tarafından kiralık ve bazı örneklerde ücretsiz ya da düşük ücretli bisiklet kiralama hizmetinin sunumu yönündedir. Kentin çeşitli noktalarında, özellikle de büyük toplu taşıma duraklarında sunulan bu hizmet kapsamında, kişilerin kent içindeki yolculuklarının tümünü veya bir kısmını bisiklet ile yapmaları teşvik edilmekte, bir noktadan alınan bisikletin kentte çok sayıda noktadan birine bırakılması olanağı sunulmaktadır.

Bu kapsamda, bir turizm kenti olma iddiasındaki Tokat'ta, bisikletin alternatif, medeni ve çevreci bir ulaşım aracı olduğunun görülmesi ve Tokat'ta uluslar arası standartlarda bisiklet sürüş koşullarının sağlanması gerekmektedir. Bunun sağlanması halinde, insanlarımızın bisiklet kullanmayı tercih etmeleri, **Tokat Belediyesi'nin ulusal ve uluslararası arenada konuşulması ve örnek gösterilmesi için bile değildir.** Toplumla kazandırılacak bu bilinç ile birlikte toplu taşıma sistemlerinin de bisiklet yolları düzenlemesine paralel gelişimi ve bu iki sistemin birbirini beslemesi durumunda, uygulamanın trafiğe, turizmin gelişimine hatta girişimciliğe (Bisiklet kiralama sistemleri) olumlu yansımaları olacaktır.

Geri Dönüşümlü Çöp Toplama İstasyonları (taşımaları / konteynırları)

15 Tokat'ta ayrışımı (geri dönüşümlü) çöp kovaları ve geri dönüşüm taşımalarının (konteynırlarını) gerekli alanlara konulması, tarım ve turizmde kalkınmayı önceleyen şehrimizde çevrenin daha az kirlenmesi ve geri dönüşümün artırılması amacıyla ikili toplama sistemine geçilmesinin adımlarının atılması sağlanmalıdır.

Yakında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, evsel atıkların ayrıştırılmasını sağlayacak sistemi, iskânda zorunlu hale getirecek. Yakın gelecekte çöpler, evsel, plastik, cam, kâğıt ve bitkisel atık yağ olmak üzere 5 kategoride toplanacak. Bakanlık, çöpleri yerinde ayrıştırarak çevreye verilecek zararları önlemeyi ve atıkları ekonomiye kazandırmayı hedefliyor ve çöp kovası ve bina önlerinde **çöp toplama alanlarının oluşturduğu görüntüleri ortadan kaldırmaya** hazırlanıyor. Bakanlığın bu hazırlığı ve Tokat Belediyesi'nin Temiz Şehir Tokat Projesi göz önüne alınarak, insanlarımızın daha temiz bir çevrede yaşamalarını sağlamak üzere Tokat'ta ayrışımı (geri dönüşümlü) çöp kovaları ve geri dönüşüm taşımalarının, G.O.P Bulvarı ve Sulu Sokak'tan başlamak üzere, gerekli alanlara konulması sağlanmalıdır. Tarım ve turizmde kalkınmayı önceleyen şehrimizde çevrenin daha az kirlenmesi ve geri dönüşümün artırılması amacıyla ikili toplama sistemine geçilmesinin adımları atılmalıdır.

Yakın gelecekte çevresel tedbirlere uymak bir tercih meselesi olmaktan çıkacağı için, bu proje ile şimdiden özel sektörle, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak, vatandaşlarımız da bilinçlendirilmelidir. Bir tarım ve turizm kenti olan Tokat için çevre temizliği hayati önem arz etmektedir. Proje ile Tokat'ın çevresel tedbirleri alan ender illerden birisi olması sağlanmalıdır.

Tokat Belediyesi'nin Turizm Gelişimiyle Yakından İlgilisi Olan Projeleri

16 Tokat Belediyesi'nin Tokat ve Tokat Turizminin gelişimi ile yakından ilgisi bulunan aşağıdaki önemli projelerini gerçekleştirmesi için gerekli tüm çalışma ve çabaların gösterilmesi ve tüm paydaşlarca da desteklenmesi gerekmektedir.

- YEŞİLİRMAK'IN TURİZME KAZANDIRILMASI VE GEZİ PARKURU PROJESİ

NOT: İl Özel İdaresi'nin 2011-2015 Stratejik Planı, Kültür ve Turizm Bölümü Stratejik Amaç 1, Hedef 9 doğrultusunda ildeki gölet, dere, ırmak, nehir, baraj çevreleri ve turizme uygun yaylaların değerlendirilerek turizme kazandırılması amacıyla muhtelif projelerin hayata geçirilmesi hususu yer almaktadır.

MEYDAN PROJESİ

- BELEDİYE KÜLTÜR SARAYI PROJESİ
- KENTSEL DEĞERLERİN AYDINLATILMASI PROJESİ
- FUAR ALANI PROJESİ
- AKZAMBAKLAR ŞEHRİ TOKAT PROJESİ
- KENT MOBİLYALARININ YENİLENMESİ PROJESİ

Kente İletişim, Kentlilik Bilinci ve Medya

17 Okul öncesi eğitimden başlatılan “Kentlilik Bilinci” eğitimi, sivil toplum kuruluşları, hemşehri dayanışma dernekleri, kamu çalışanları ve kamusal alanda hizmet veren kişi ve kuruluşları içine alacak şekilde kurslara tabi tutularak geliştirilmeli, kentte yaşayan halk da çeşitli vesilelerle bu halkanın içerisine dâhil edilmelidir. Kentte yaşayanların kentlerine sahip çıkma bilincine ve duyarlılığına sahip olmaları sağlanmalıdır.

Kentlilik bilinci kavramı, kentleşme, kentlileşme ve kent kültürünün kesişme noktasında irdelenebilir. Genel olarak düşünüldüğünde kentlilik bilinci, kent kültürünü anlamak, kendini kente, kentin dinamiklerine ait ve güvende hissetmek, kentsel oluşumlardan sorumluluk duymak olarak kavramsallaştırılabilir.

Kentsel yaşama ilişkin sorunların o kentin sakinlerinin ortak sorunu ve ortak sorumluluğu olmasına rağmen derinleşen yabancılaşma-sorumluluk almadan kaçınma, aidiyetsizlik nedeniyle kentler, ortak hareket etmenin de giderek güçleştiği yerlerdir. Büyüyen ve yönetimi güçleşen kentlerimizde ortaklaşa bir kent kültürünün yaratılması, uzaklıklara değil yakınlıklara odaklı bir uzlaşma zemini arama konusundaki istek ve çabalara, dahası bu konuda bir bilinç gelişimine bağlıdır. “*Kentlilik bilinci- kentli sorumluluğu- kentli hakları*” kavramları ile ifade edilen de budur. Kentlerde hem fiziksel hem de toplumsal çevrenin iyileştirilmesi, yaşanılankente aidiyet ve kent halkının birlikte refahı için şarttır. İşte bu nedenle; kentlilik bilinci biraz da kentte yaşayanların birbirini fark etmesi, anlaması, farklılıklarını çeşitlilik olarak algılaması ve bu çeşitlilik ve renk harmonisinden kent kültürü-kentlilik adına ortaklıklar çıkarma çabalarının bütünüdür.

İnsanların, yaşadıkları kenti sahiplenebilmeleri için kentin başta sanatsal tarihi olmak üzere geçmişini, medeniyetlerin izlerini, yaşam kültürünü, bugüne yansımalarını bilmeleri büyük önem taşımaktadır. İnsanların kenti kent yapan bu değerlerle kuracağı bağ, kenti koruma arzusu yaratmaktadır.

Kentlerin özgün kimliklerinin devamlılığının sağlanmasında, kentlerde yaşanan sosyal, fiziksel ve kültürel erozyonun önlenmesinde, kendini yaşadığı kente ait hisseden bireylerin oluşmasında ve kültürel mirasın yeni nesillere aktarılmasında, örgün ve yaygın eğitim kurumları birlikte etkileyici olmalıdır.

Kentlilik bilincini oluşturmak ve geliştirmek için önemli bir araç olan eğitim sayesinde, kentin tarihi ve kültürel kimliğinin benimsenmesi ve yaşanması, kentte yaşayanlarda aidiyet duygusu kazandırılması, tarih ve toplum kültürü bilinciyle kentsel dinamiklerin harekete geçirilmesi, kentsel hak ve görevlerin öne çıkarılması, kent donanımlarının hayatın bir parçası olarak algılanmasının sağlanması, “Kentli” sıfatının kazanılmasında uzlaşıya varmanın temel önceliklerinin kentli ile paylaşılması, kentte yaşamının öncelikle zihinlerin kentleşmesine bağlı olduğundan hareketle, kentsel yönetimin ve dönüşümün kontrolünün sağlanması, doğal ortamların korunması ve kent içi sosyal ve yapısal dengesizliklerin giderilmesinde etkin rol alınması gibi günümüzde kazandığı modern anlamıyla “toplum” olabilme niteliğindeki ortak yaşama biçimini güçlendirmesi temel amaçlar olarak düşünülmektedir

Kentlilik bilincinin gelişmesi için eğitimin nasıl bir araç olarak kullanılabileceği incelendiğinde, insanların yaşadıkları kentleri tanıdıkları oranda kenti o kadar çok sahiplenecekleri unutulmamalıdır. Bu bağlamda, kentte yaşayanların aidiyet duygusunu geliştirmek ve gelecek nesillere de bu duyguyu aktarmak amacıyla “Kentlilik Bilinci” kapsamında kentlerimiz için ön görülen üç temel yaklaşım ön plana çıkmaktadır:

1. Kentin tarihi ve kültürel değerlerinin farkına varmak.
2. Kentin fiziksel, kültürel ve sosyal dönüşümünü gerçekleştirmek.
3. Kente aidiyet duygusunu hissederek, kenti sahiplenip korumak.

Büyük kentlerin insanlar üzerinde olumlu ve olumsuz etkileri vardır. Genellikle kırsal alanlardan gelenler kentlerde büyük ölçüde gelire bağlı olarak yoksunluk ve dışlanmışlık duygusunu yaşamaktadırlar. Toplumsal aidiyetsizlik, sorumsuzluk, egoizm duyguları bireyi toplumdan koparmaktadır. Kent güvenliğine ilişkin sorunlar yaratmaktadır

Kentte yaşamak bir insanın gerçekten kentli olduğu ya da kentlilik bilincine eriştiği anlamına gelmemektedir. Kentlilik bilinci oluşturmak için okul öncesi eğitimden başlayarak ilk, orta ve üniversiteye kadar etkili bir şekilde kültürümüzün temellerinde var olan değerlerin başında yer alan “Görgü Kuralları” eğitimi verilmelidir. Görgünün tarihi, kültürel ve evrensel boyutu incelendiğinde sevgi, saygı, hoşgörü, şefkat, merhamet, yardımlaşma, paylaşma, selamlaşma, adalet, duyarlılık, fedakârlık gibi kavramların kent kültürünün temel taşlarını oluşturduğunu görürüz.

Bu değer yargılarına sahip bireylerin oluşturduğu topluluklar; kültürel farklılıkları zenginlik olarak kabul eden, nezaket sahibi, hiçbir ayırım gözetmeden etrafındaki

herkese karşı saygılı, her görüş, düşünce ve fikre karşı hoşgörölü, zayıf ve kimsesizlere karşı şefkat ve merhametli, yardımlaşan, paylaşan, adalet duygusuna sahip, duyarlı, fedakâr ve selamlaşmayı alışkanlık haline getiren, gerçekten çağdaş bir toplum olma vasfına kavuşabilir.

Okul öncesi eğitimden başlatılan “Kentlilik Bilinci” eğitimi, sivil toplum kuruluşları, hemşehri dayanışma dernekleri, kamu çalışanları ve kamusal alanda hizmet veren kişi ve kuruluşları içine alacak şekilde kurslara tabi tutularak geliştirilebilir. Kentte yaşayan halk da çeşitli vesilelerle (okuma- yazma kursları gibi) bu halkanın içerisine dâhil edilmelidir. Bunun yanında her mahallede okuma salonları açılmalıdır. Kitap okuma alışkanlığı teşvik edilip, “görgü kurallarını” da işleyen kurslar düzenlenmeli, bu kursları başarı ile bitirenlere o “Kentin Hemşehrisi” olabilme hakkı ve statüsü verilmelidir.

Ayrıca;

- Yerel Yönetimler, kentli bir yaşam kültürü oluşturmak amacıyla, semt konakları ve kültür merkezleri açarak insanlara kent kültürünü algılayacak çalışmalar yapmalıdır. *(ki bu husus Belediye Başkanımız Sayın Eyüp Eroğlu'nun projeleri arasındadır)*
- Kentlerimizde Meslek Edinme Kursları açılmalı, bu kurslarda kentli olma ve aidiyet duygusunu geliştirecek seminerler verilmelidir. *(Yine Meslek Edindirme Kursları da Belediye Başkanımız Sayın Eyüp Eroğlu'nun projeleri arasında yer almaktadır)*
- Kent mobilyalarının korunması için semt konaklarında, kültür merkezlerinde eğitim ve seminerler verilmelidir.

Kentlilik Bilincinin Gelişmesi için; temel yaklaşım eğitim ve seminerlerin düzenlenmesidir. Bu eğitim ve seminerler yukarı da ifade edildiği üzere okul öncesi eğitim kurumlarından başlayarak ilköğretim, lise ve üniversite düzeyinde uygulanmalıdır. Kentin tarihsel ve kültürel birikimi ilköğretim ve lise düzeyindeki genç kentlilere aktarılmalı ve bu yolla kente aidiyet duygusu oluşturulmalıdır. Bu çerçevede; kamu kurumları ve belediyeler, personeline “Kentli Davranış” ve “Kentli Yaşam” adı altında katılımcı pratiklerin geliştirilmesi, doğal afet kaynaklı sorunlara yönelik olduğu kadar toplumsal diyalogların sağlanmasına yönelik çeşitli eğitimler verilmelidir.

Kentlilik bilincinin gelişimine katkı sağlayacak eğitici ve bilgilendirici belgeler hazırlanmalıdır. Kentlilik bilinci için eğitim filmleri yapılmalı, sinema salonları, ulusal ve yerel TV’lerde gösterilmeli, web sitelerinde yayınlanmalıdır. Eğitim filmleri; trafikte davranış, insana saygı, komşuluk hakları, birlikte yaşama kültürünü geliştirme, temizlik, deprem, çevreyi koruma, engelli ve yaşlılara yardım, kent mobilyalarını koruma, kenti sahiplenme konularında olmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

Bunun yanında; Çocuklarımızın küçük yaşlarda bilinçlenmesini sağlamak için;

- “Çocuk Hakları” paneli düzenlenmelidir.
- Tokat’ın eski ailelerin katılımlarıyla davranış modellerinin konuşulacağı “Halk Buluşmaları” günleri tertip edilmelidir.
- Kentin tarihi ve kültürel mekânlarının bir program dâhilinde tüm öğrencilere ve halktan gönüllü olanlara gezdirilmelidir.
- Kamuya açık mekânlarda halkı bilinçlendirme etkinlikleri yapılmalıdır.

- Otobüs giydirme ve araç çıkartmaları (“Evimiz Kentimizdir”, “Kentimi Seviyorum”) konseptinde) yapılmalıdır.
- Çocuklar için; “Kentim Boyama” kitabı hazırlanmalıdır. Bu çalışma kentle ilgili duyarlılık oluşturma açısından çok çok önemlidir.
- Kent tanıtım rehberi / kitapçığı basılıp dağıtılmalıdır.
- “Kentimiz evimizdir” web sitesi hazırlanmalıdır. İnternet olanaklarının kullanılması bilgilerin yayılması ve toplanmasına ilişkin kolaylıklar sağlamaktadır.

Kentlilik bilincine yönelik eğitim ve seminerler her ne kadar bütün kent halkını içine alacak şekilde tasarlanırsa da, bu çalışmaların ana merkezine kesinlikle yarının büyükleri olacak bu günün küçüklerini ve gençlerini koymak gerekmektedir. Yapılan araştırmalar göstermiştir ki, eğitim seviyesi ve geliri yükseldikçe kenti sahiplenme hissi o kadar artmaktadır. Kente olan aidiyet duygusunun geliştirilmesi, sahiplenilmesi sistemli, planlı ve sürekli bir eğitimle gerçekleştirilebilir.

Kent merkezlerinde yahut merkeze yakın yerlerde mutlaka bir kent meydanı bulunmalıdır. Mahalle odaklı yapılanma ve kültürü hayata geçirilmelidir. Yapılan araştırmalar sonucunda ortaya çıkan kanaat, kent kültürünün mahalle ekseninde oluştuğu, aidiyetin geçmişte “Mahalle” köprüsü ile gerçekleştiğidir.

Kentlerimiz için temel hedef, büyüme değil kalitenin arttırılması olmalıdır. Bu da ancak eğitimle mümkündür.

Diğer taraftan medyanın toplum üzerinde etkili bir rolü bulunmaktadır.

“Toplum varsa iletişim vardır, iletişim yoksa toplum yoktur.” “Birey kentlilik bilincinin geliştirilmesi ve topluma uyumlu hale getirilmesi sürecinde, toplumsallaşma aracı olarak kitle iletişim araçları, kitleleri doğrudan, hızlı ve etkin bir şekilde yönlendirebildiği için en etkili öğedir.”

Kentle ilgili doğru kararlar alınabilmesi için, kentte yaşayanların kentleri kültürel, sosyal boyutuyla birlikte algılaması ve kentlilik bilincine sahip olması gerekmektedir. Bu bilincin kazandırılmasında ise eğitim gibi medyanın da çok önemli bir rolü bulunmaktadır.

Şehrimizde yerel medya kentlilik bilincinin sağlanmasında üzerine düşen görevleri ne kadar yerine getirmektedir? Kurumsal-toplumsal sorumluluğa sahip çıkmamasının nedenleri birkaç madde ile özetlenebilir. Bu nedenler; sermaye yapılarının zayıf olması, kentlerin baskı ve çıkar gruplarının etkilerine açık olması, teknik olanaklarının yetersizliği; yerel gazetelerin bölgesel resmi ilanları yayınlamak üzere çıkarılması ve kentlilik bilinci yerine belirli grupların görüşünü yansıtmaları, ulusal yayınlarla rekabet güçlerinin olmamasıdır.

Bu bilgilerin ışığında “Kentte İletişim Medya ve Kentlilik Bilinci” konusuna yönelik neler yapılması gerektiğini değerlendirebilmek mümkündür. Medyaya yüklenebilen görev ve yükümlülükler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Kentin kültürel ve tarihsel varlıklarını hem bilimsel ve entelektüel hem de popüler görsel-işitsel- yazılı-yayınlar ve bilişim teknolojilerini de kullanarak toplumun tüm kesimlerine ulaştırmak,
- Yarınların büyükleri olan çocuklarımıza kentlilik ve çevre bilincini kazandırmak amacıyla, görsel-işitsel-yazılı/basılı yayınlar (televizyon programları, çizgi filmler,

internet oyunları, boyama ve çocuk kitapları) ve bilişim teknolojilerini de kullanarak yayınlar yapmak,

- Kentin turistik yerleri ve doğal güzelliklerini tanıtan, görsel-işitsel-yazılı/ basılı ve bilişim teknolojilerini de kullanarak yayınlar yapmak,
- Kentte yaşayan bireylerde kente “aidiyet duygusunu” oluşturacak ve kent korumareflekslerini geliştirecek görsel-işitsel-yazılı/basılı ve bilişim teknolojilerini de kullanarak yayınlar yapmak,
- Kenti semt semt, sokak sokak dolaşarak nabzını tutan, anlatan, kentliyi dinleyen veizleyiciye aktaran görsel-işitsel-yazılı/basılı ve bilişim teknolojilerini de kullanarak yayınlar yapmak,
- Kentlilik bilincini geliştirecek (dayanışma, yardımlaşma ve komşuluk, temizlik ve çevreyi koruma, trafikte davranış vb.) öğeleri içeren spot filmler hazırlamak,
- Kentin dünü, bugünü ve geleceğini konu alan açık oturumlar, tartışma programlarıhazırlamak,
- İzlenme oranı yüksek televizyon dizilerinde, kentte ortak yaşamın kurallarına örnek olacak olumlu davranış örnekleri sunularak izleyiciyi bilinçlendirmek,
- İzlenme oranı yüksek sabah ve öğleden sonra yayınlanan kadın kuşak programlarında saygı, sevgi, hoşgörü, komşuluk ve dayanışma unsurlarına yer vererek kentsel duyarlılıkları artırmak ve sorumluluk duygusunu geliştirmek,
- Kent kültürünü geliştirecek kültür ve sanat programlarına görsel-işitsel-yazılı/basılı yayınlar ve tüm bilişim teknolojilerini kullanarak yer vermek,
- Kentteki kültür ve sanat aktivitelerini görsel-işitsel-yazılı/basılı yayın ve bilişim teknolojilerini de kullanarak izleyiciyi bilgilendirmek.

Bu çerçevede iki soru gündeme gelmektedir. “Medya yukarıda sayılan görev ve sorumlulukları ne kadar yerine getirmektedir ya da getirebilir?” ve “Kent insanı daha doğrusu kentte yaşayan insan - bütün bu sayılanların çok başarılı bir şekilde yapıldığını varsayarsak - bunlara ne kadar açıktır?”. Belirtilen sorgulamalara ilişkin literatürde bir araştırma bulunmamaktadır.

Ancak gazete okuma alışkanlıklarına ve televizyonların reyting raporlarına bakıldığı zaman, ortaya bir gerçek çıkmaktadır: Magazinsel haberler genelde bütün diğer haber türlerinin önüne geçmektedir. Büyük gazetelerin internet sitelerinde “en çok okunan haberler” sıralamasında bu tür haberler sıklıkla ilk sıralarda yer almaktadır. Ancak bu arada kentleşme bilincinin sağlanması çalışmalarının bütün ağırlığını da medyaya yüklememek gerekir. Başta eğitim kurumları olmak üzere, bütün sivil toplum kuruluşlarına görev düşmektedir.

Bu bağlamda geliştirilen öneriler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- “Kentleşme Bilincini Yayma Grubu” kurulabilir;
- Bu ya da buna benzer bir adla kurulacak, herhangi bir tüzel kişiliği olmayan bir grup kentlilik bilincinin nasıl yaygınlaştırılabileceği konusunda araştırmalar yaparak bunları medya yolu ile toplantılarla yayabilir;
- Kentleşme Kongresi/semineri, sempozyumu gibi geniş kapsamlı toplantılarla dünya kentlerinden oradaki kentlilik bilincini anlatan örneklerle çalışmalar yapılabilir;
- “Kentimi nasıl istiyorum” konulu, ilköğretimden başlayıp, liselere, üniversitelere uzanan ve daha sonraki aşamada halka açık, örneğin yazı yarışması, resim çalışması gibi etkinlikler düzenlenebilir;
- Gazetelerin Kent Haberleri sayfalarının özendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik girişimlerde bulunulabilir.

Kentin Ortak Belleğinin Korunması ve Geliştirilmesi

18 Sokak, yapı ve mekân isimlerinin değiştirilmesi kent hafızasının sürekliliğini zedelemektedir. Bu uygulamadan vazgeçilmesinin önerilmesinin yanı sıra mevcut sokak isimlerinin nereden kaynaklandığına ilişkin bir açıklamanın sokak tabelalarının altına konması yararlı olacaktır.

Kentler, çoğu zaman sosyal ve politik egemenlik biçimlerinin etkili bir biçimde yansıdığı güçlü ya da zayıf, sistemli ya da dağınık, bütünsel ya da bölümsel bir belleğe sahip olan, ortak yaşam kurallarını bu bellek kapsamında oluşturan toplumsal organizmalardır.

Kentsel belleğin oluşması, korunması ve geliştirilmesi, kentli kişiler, kurumlar ve bir bütün olarak kent ölçeğinde yürütülen bir kayıt, kayıt-koruma ve kayıt-değerlendirme (bilimsel araştırma) sisteminin ne ölçüde var olduğuna bağlıdır.

Sokak, yapı ve mekân isimlerinin değiştirilmesi kent hafızasının sürekliliğini zedelemektedir. Bu uygulamadan vazgeçilmesinin önerilmesinin yanı sıra mevcut sokak isimlerinin nereden kaynaklandığına ilişkin bir açıklamanın sokak tabelalarının altına konması yararlı olacaktır.

Unutulmamalıdır ki, “Tarihi doku kimlikli kentleşmenin kaynağıdır; bu nedenle “turistik” değil “yaşamsal” dır.

AVM anlayışının terk edilmesi

19 AVM’lerin öncelikle ve bir an önce kent dışına yönlendirilmeleri; buna karşın kentlerdeki tarihîçarşıların, geleneksel semt pazarlarının ve hatta yeni oluşturulacak çarşı ve pazar yerlerinin geliştirilmesi hedeflenmelidir. AVM anlayışının terk edilmesi Belediyenin acil çağruları arasında olmalıdır.

“Alışveriş” tarihsel kent kültürüdür; ulusal kent kültürümüzdeki karşılığı “Alışveriş Merkezleri (AVM)”ler değil; arastalar, pazarlar, çarşılardır.

Kentlerimizdeki ortak yaşam kültürü ve kentlilik bilincinin tarihsel temelleri arasında, antik kentlerden bu yana agoralar, arastalar, pazar yerleri, açık ve kapalı çarşılar zengin bir çeşitlilik gösterirler ve aynı zenginlikteki toplumsal ilişkilerin de odak alanları olmuşlardır. “Günümüzde de sürmekte” olan bu kent geleneğini körelterek, kent sakinlerinin kendiesnafıyla olan insanî ve sosyo-ekonomik ilişkilerini tarihe gömen, yeni AVM anlayışının terk edilmesi Belediyenin acil çağruları arasında olmalıdır.

Hem çağdaş kent planlamasında, hem de yerel yönetim politikalarında ve yatırım önceliklerinde AVM’lerin öncelikle ve bir an önce kent dışına yönlendirilmeleri;

buna karşın kentlerdeki tarihîçarşıların, geleneksel semt pazarlarının ve hatta yeni oluşturulacak çarşı ve pazar yerlerinin geliştirilmesi hedeflenmelidir.

Aynı anlayış, yeni kentsel gelişme alanlarında ve hatta deprem evleri vb. yeni yerleşim alanlarında da esas alınmalı; süpermarketler ve AVM'ler yerine geleneksel çarşı ve pazar düzeni içinde ticaret dokuları oluşturularak, toplum sadece "tüketen sakinler" ve "pazarlayan firmalar" ikileminden kurtarılmalı; esnaf ve üretici katmanlarının, kentsel yaşamdaki etkin ekonomik ve sosyal konumlarının sürmesi, böylece geleneksel ortak yaşam ve kentsel değerleri "birlikte yaratma sürecinin devamlılığı" sağlanmalıdır.

TANITIM GÖNÜLLÜLERİNİN SAHİP OLMASI GEREKEN ÖZELLİKLER VE İŞLEVLERİ

Tanıtım Gönüllüleri'nin, turizm sektöründe büyük görevleri, katkıları ve aynı oranda da sorumlulukları vardır. Bu görevi önemli yapan, Tanıtım Gönüllüleri'nin, yörelerini ve ülkelerini yerli ve yabancılara karşı kendi kişilikleriyle temsil etmeleridir.

Tanıtım Gönüllülüğü, büyük bir bilgi birikimi ve çok yönlü bir eğitim gerektirir. Tanıtım Gönüllüleri, birer küçük bilgi devi olmanın yanı sıra, iyi bir yönetici, iyi bir kültür adamı, iyi bir psikolog, iyi bir sosyolog olmak durumundadır.

Tanıtım Gönüllüleri tıpkı turizm rehberleri gibi "...toplumun dinamiklerini iyi izlemeli, yeni akımlar, gelenek ve göreneklerdeki değişimler, yakın gelecekte olabilecekler hakkında da fikir sahibi olabilmelidir. Bu geriye doğru da geçerlidir. Mevcut toplumsal kuralların kökenlerini, geçmişteki hallerini, konulma nedenlerini, uğradıkları değişimleri de bilmelidir" (Ahipaşaoğlu, 1994, s.137).

Bir Tanıtım Gönüllüsü'nün sahip olması gereken bilgi ve çalışma yeteneği için gerekli olanları şu şekilde ifade etmek mümkündür.

- Ana diline vakıf olması,
- Tarihi, aktüel olayları, Tokat Yöresi'nin gelenek ve görenekleri hakkında bilgi sahibi olması,
- Yöre hakkında bilgi,
- Genel kültür.

Bir Tanıtım Gönüllüsü'nde şu özellikler aranır.

- Her türlü çalışmadan önce iyi bir plan ve hazırlık yapabilmelidir.
- Kendine güveni ve isteği olmalıdır.
- İyi bir görünümü olmalı, etkileyici tavır ve davranışları, güzel giyimi, pozitif ve hoş kişiliği ve iyi ses tonuna sahip olması gereklidir.
- Tanıtım Gönüllüsü iyi bir narrator (hikâyeci) olarak da kabul edildiğinden ansiklopedik bilgisi de olmalıdır.
- En az bir yabancı dili iyi ve rahat bir şekilde konuşmalıdır.

- Sesin tonuna hâkim olmalı, ses ahenkli bir şekilde konuşmalıdır. Hitap etme sanatını bilmelidir.
- Asla politik konuşmalara, kişisel meraka, dine meyletmemelidir. Dini inançla ilgili konuşmalarda nazik bir konu olduğu bilincini kaybetmemelidir. Mümkün olduğu kadar saygılı ve dikkatli olmalıdır.
- Sofra ve salon bilgilerine aşına olmalıdır.
- Tanıtım Gönüllüsü, sorumluluklarını bilen bir konsolosluk mensubu kadar, bazı zamanlarda daha geniş ölçüde memleketin temsilcisi olduğunu asla unutmamalıdır. Dozunu kaçırmadan ve asla belli etmeden memleketi yararına propaganda yapabilme sanatını bilmelidir.
- Mutlaka dürüst davranmalıdır. Kötü izlenimlere olanak vermemelidir. Kişisel yararını, kişisel çıkar haline getirmemelidir.
- Tanıtım gönüllüsü gezgini sevmelidir. Pozisyonunu işini gören bir eleman gibi değil de, severek ve isteyerek yaptığı bir hobi gibi görmelidir. İnsanın sevmediği birine bir şeyler vermesi çok zor olur. Tanıtım Gönüllüsü gezgine saygı duymalıdır. Gezginin fikirlerine saygı duymalı, gezgin'i dinlemeli, sözünü kesmemelidir.
- Tanıtım gezileri sırasında gezginin veya gezginlerin yanında uygun bir yer seçmeli, arabanın önünde oturmalı, gerekmedikçe gezginlere sırtını dönmemelidir.
- Gruptaki gezginlerin isimlerini olabildiğince çabuk öğrenmeli, onlara isimleriyle hitap etmeli ve grubun dikkatini toplayabilmesi açısından, karşısındaki kişinin gözünün içine bakarak hitap etmelidir.
- Nazik ve ciddi olmalı, sevimli görünmeye çok dikkat etmelidir. Sevimliliğin, güler yüzün açmadığı kapı yoktur. Ancak bu arada laubali olmamaya, geveze durumuna düşmemeye, bilgiçlik taslamamaya, gerekirse bir konuyu kendisinden daha iyi etüt etmiş uzman gezgine söz ve hak vermesini bilmelidir.
- Randevu saatlerine çok önem vermeli, randevulara ölçülü oranda erken gidilmelidir.
- Gezi programının hazırlanmasında ve uygulanmasında inisiyatifi elinde tutmalıdır. Gezginin organik yapısını, eğilimini, nereden gelip, nereye gideceğini, neler görmüş olduğunu dikkate almalıdır.
- Gezginlerin otelde, pansiyonda, gezide, alışverişte her türlü gereksinimleriyle ilgilenmelidir.
- Gezginlerle medeni ölçüde haberleşmek fırsatını kaçırmamalıdır. Yılbaşı ve bunun gibi günlerde hatırlamaya çalışmalıdır. Mektup ve tebriklere mutlaka cevap vermelidir. Arkadaşlık yaptığı gezginler için kısa bir adres defteri tutmalıdır. (Crick, 1992, s.142).
- Herhangi bir konu hakkında gezginin ve konuşanın sorduğu konunun cevabı bilinmiyor veya hatırlanmıyorsa araştırmak için müsaade istemeli, gereğinde cevap kendisine mektupla bildirilmelidir.
- Bir tanıtım gönüllüsü, eğer bir şeyler yanlış giderse asla paniklememelidir. Eğer turistlerde güven oluşturmuşsa, onlar sakın ve sempatik yaklaşırlar. Onlara ayrıca bu yanlışlığın nasıl ve neden ortaya çıktığını ve nasıl düzeltileceğini açıklamalıdır. (Snell, Carpenter, 1992, s.27).
- Tanıtım Gönüllüsü, kendisinin de grubun bir parçası olduğunu vurgulamalı, grupla birlikte aynı amaç için toplanmış olduğunu gruba hissettirmelidir.
- Seziş ve anlayışta tanıtım gönüllüsünün sahip olması gereken unsurlardandır. Turistin gereksinimlerini fark edip, bunlara zamanında ve yerinde cevap verebilme büyük önem taşır.
- Tanıtım Gönüllülerinin kararlılığında daima açıklık fark edilmelidir. Tanıtım Gönüllüsü grupta karar veren durumundadır. Bu kararlar anlaşılır olmalıdır.
- Tanıtım Gönüllüsü her yönden objektif olabilme özelliğini saklamalıdır. Kararları mantıklı olmalı, duygulara yer verilmemeye çalışılmalıdır. Ayrıca, sadece grubun

belli bir kesimi ile ilgilenmeyip, grubun tümüyle sözle olmasa da gözle iletişim kurabilmelidir.

- Tanıtım Gönüllüsü, sorunları yöntemli ve mantıklı yollarla ele alabilmelidir.
- Tanıtım Gönüllüsü eğer teknik bir alet kullanıyorsa, bunun nasıl çalıştığını bildiğinden emin olmalıdır” (Snell, Carpenter, 1992, s.27).

Yetişmiş bir tanıtım gönüllüsünün işlev ve nitelikleri

a) İletişim

Bir tanıtım gönüllüsü, kendi dilinde ve en az bir yabancı dilde yazılı ve sözlü olarak iletişim kurabilme niteliğine sahip olmalıdır.

Bireyler arası iyi ilişkiler kurulabilmesi için ise, tanıtım gönüllülerinin adaylarının dürüst, güvenilir, hoşgörülü, nazik ve esprili, bakımlı, dışa dönük ve sosyal, çatışmaları önleyebilme ve ikna yeteneği, grup bilgisi, dinleme ve topluluk önünde konuşabilme yeteneği gibi niteliklere sahip olması gerekmektedir

b) Yönetim

Tanıtım Gönüllüleri, gerektiğinde veya talep edildiğinde tur programı hazırlama, gezginleri karşılama, gezginlerin konaklama, yiyecek-içecek ve eğlence ihtiyaçlarını karşılama, gezi programını uygulama, turistleri bilgilendirme vb. hizmetleri yerine getirmektedir. Bütün bu işlevler, gezginin turizm bölgesine gelişinden ayrılışına kadar bir tur programı ve grup yönetimini gerektirmektedir. Bu nedenle bir tanıtım gönüllüsünün yönetim fonksiyonları olan planlama, organizasyon, liderlik, koordinasyon ve denetim konularında ve bunların kendi meslek alanlarında uygulamaları ile ilgili bilgi sahibi olmaları gerekmektedir.

c) Tanıtma ve Bilgilendirme

Tanıtım Gönüllülerinin en önemli işlevlerinden biri de, turizm bölgesini tanıtmak ve ziyaret ettikleri yer hakkında gezginlere bilgi vermektir. Bunu yapabilmesi için tanıtım gönüllüsünün, tanıttığı turizm bölgesini tüm yönleriyle tanıması, anlaması gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında tanıtım gönüllüsünün tanıttığı turizm bölgesinin coğrafyası, tarihi, kültürü gibi farklı alanlarda çok geniş alanda bilgi sahibi olması kaçınılmazdır (Yıldız, Kuşlivan, Şenyurt, 1997, s.12).

d) Eğlendirme

Gezginlerin, zevk ve eğlenme, rutin yaşamdan ve stresli ortamdaki geçici olarak kaçma ve yeniden canlanma, kendine gelme amacıyla turistik seyahati gerçekleştirdiği bilinmektedir. Bu durumda tanıtım gönüllülerinin, turistlerin kendi refakatinde seyahati süresince eğlenmesini, zevkli zaman geçirmesini sağlama gibi bir fonksiyonu ortaya çıkarmaktadır. Tanıtım Gönüllüsünün bunları yapabilmesi için, gerektiğinde eğlenmesini bilme, dışa dönük ve sosyal olma, insanları anlama ve hoş görmek, esprili olma gibi nitelikleri kazanmış olması gerekmektedir.

e) Olağan Dışı Durumlarla Baş Edebilme

Tanıtım Gönüllüsü seyahat sürecinin herhangi bir aşamasında beklenmedik olaylara karşı hazırlıklı olmalıdır. Gezi programı esnasında rezervasyon sorunları, hastalık, ölüm, hırsızlık, kaza, doğal afet vb. beklenmedik olaylar çıkabilir. Bu olağandışı olaylar karşısında grubun sorumluluğu tanıtım gönüllüsüne aittir. Bu nedenle, tanıtım gönüllüsünün teknik, sağlık ve hukuk bilgisi yanında dayanıklılık ve soğukkanlılık gibi nitelikleri ön plana çıkmaktadır.

f) Hakkaniyeti Sağlama

Hakkaniyet, hak edene hakkın verme ilkesidir. Gezginlerin turizm işletmeleri ile olan ilişkilerinde, abartılı ve gerçeğe aykırı vaatler verilmesi, vaat edilen hizmetin zamanında ve eksiksiz verilmemesi gibi durumların ortaya çıktığı anlarda tanıtım gönüllülerinin gezginlerin hakkını arama ve alma ve turizm işletmelerinin hukuki sorumluluklarını yerine getirmesi konusunda gezginleri destekleyerek hakkaniyeti sağlamaya yardımcı olma gibi bir rolü ortaya çıkmaktadır.

Aynı şekilde gezginlerin bir işletmeye zarar vermesi durumunda, söz konusu işletmenin hukuki haklarını destekleyerek hakkaniyeti sağlamada dolaylı bir rolü vardır. Ayrıca tanıtım gönüllüsü, kılavuzluk ettiği grupta yaş, cinsiyet, ırk, renk gözetmeksizin her üyeye aynı ilgi ve saygıyı göstererek davranmak suretiyle hakkaniyet işlevini yerine getirebilir.

Tanıtım Gönüllülüğü çok sorumlu ve gönüllü bir meslektir.

Fikri olduğu kadar, fiziki güce dayalı olması, sürekli kendini yenileme zorunluluğu olması gibi özellikleri, tanıtım gönüllüsü olmanın güçlüğüne ortaya koymaktadır.

Tanıtım Gönüllülüğü birçok disiplin ile iç içe çalışmayı gerektiren iş alanıdır. Gerek sosyal yapıda gerek ekonomik alanda ve gerekse arkeoloji gibi teknik bilgi alanlarında sürekli gelişmeler olmaktadır. Tanıtım Gönüllüsü bunları sürekli olarak izlemek yenilikleri gezginlere aktarmak ve bir yandan da bunların temellerini ve gelişimlerini etkileyen faktörleri analiz edebilmek durumundadır. Bütün bu işlevleri eksiksiz yerine getirebilmesi için de hem aktüaliteyi ve hem de bilimsel gelişmeleri takip etmek, kendisi ve bilgilerini yenilemek zorundadır.

“Her ne kadar turizmin bireyci yönü onun karakteristik bir özelliği ise de turist, gezilerde grupsal ilişkilerden ayrılamaz. Özellikle örgütlü, programlı turistik gezilerde bu daha belirgindir. Tanıtım Gönüllülerinin görevleri genellikle örgütlü gezilere liderlik yapmaktır. Bu nedenle Tanıtım Gönüllüleri görevleri içine, **grupla çalışma, grubu yönlendirme, etkileme ve düzenleme, grubu tanıma, gerektiğinde grup oluşturma** gibi konular girmektedir.

EK-2 TOKAT'I TANI TANIT PROJESİ

EK-3 STRATEJİK ORTAKLIK